

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 13 OCTOBER 1920

No. 250

INHOUD

	Biz.
STAATSHULP BIJ ONTGINNING VAN WOESTE GRONDEN door <i>J. P. van Lonkhuyzen</i>	883
Socialisatie van den Steenkolenmijnbouw. (Nieuwe voor- stellen) III door <i>Prof. Ir. Is. P. de Voofs</i>	885
De daling van den Suikerprijs	887
Het Vraagstuk der Internationale Credietverleening	887
De Graan- en Broodregeling in Frankrijk door <i>Dr. J. J.</i> <i>L. van Rijn</i>	890
Londensche Correspondentie	891
AANTBEKENINGEN:	
De Financieele en Economische toestand van Nederland	893
De Handel der Unie van Zuid-Afrika	894
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	896
MAANDCIJFERS:	
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen Juni 1920	896
Productie der Kolenmijnen	897
Rijkspostspaarbank	897
Postchèque en Girodienst	897
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	897—905
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50
per jaar. Losse nummers 50 cents.Advertentiën f 0,50 per regel; Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

BERICHT.

Wegens de vertraging door de poststaking veroorzaakt in de publicatie van den weekstaat der Nederlandsche Bank, verschijnt dit nummer eenigszins laat.

11 OCTOBER 1920.

Het aanbod van geld was de afgelopen berichtsweek iets grooter. De rente van particulier disconto bleef ongeveer op dezelfde hoogte, maar het aanbod van wissels was aanzienlijk minder groot, zoodat prima papier herhaaldelijk $\frac{1}{2}$ pCt. lager te plaatsen was. De meerdere geldruimte kwam echter sterker tot uiting in de notering van de prolongatierente. Deze kon regelmatig terugloopen en sloot op $3\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

De meeste wisselkoersen waren ook deze week weder vrij stationnair. Het meest opmerkelijke was de alge-

meene verbetering van den sterlingkoers over de geheele wereld. Hier te lande kon de koers stijgen van 11.19 tot 11.32. Marken waren daarentegen flauw. De daling van den koers bleef echter beperkt. Ook Weenen was sterk aangeboden. Een bijzonder verschijnsel is verder de teruggang van de koersen op Java en Afrika. T. T. Batavia noteerde heden ongeveer 100 à $100\frac{1}{2}$ en is dus in enkele weken circa 4 pCt. teruggelopen. T. T. Kaapstad doet nu $1\frac{3}{4}$ à $2\frac{1}{4}$ pCt. discount, terwijl er nog niet lang geleden een agio van ongeveer $7\frac{1}{2}$ pCt. bestond. Wellicht dat de Curaçaosche koers, die nu reeds 16 à 18 pCt. agio noteert, ook weldra weder op een meer normale basis komt.

LONDEN, 9 OCTOBER 1920.

De wekelijksche staat van de Bank of England wees uit, dat het Gouvernement in de afgelopen week meer dan £ 40.000.000,— van de Centrale Instelling geleend heeft, teneinde te kunnen voldoen aan de betalingen van schatkistwissels, welke gedurende deze week vervielen.

De geldmarkt was dientengevolge veel gemakkelijker en in staat om aan de „Old Lady” op de resp. vervaldata de nog uitstaande schulden gemakkelijk te voldoen.

Daggeld werd dooreengenomen op 5 pCt. gedaan; voor zeven-daags-geld was de prijs $5\frac{1}{2}$ pCt.

In sympathie met de gemakkelijke geldprijzen waren disconto's lager genoteerd en wel voor 2-, 3-, 4- en 6-maands-papier, $5\frac{1}{2}$ — $5\frac{3}{4}$, 6%, $6\frac{1}{16}$ en $6\frac{1}{4}$ pCt. resp.

STAATSHULP BIJ ONTGINNING VAN
WOESTE GRONDEN.

In oorlogstijd heeft ieder aan den lijve gevoeld, dat de behoefte van ons land aan voortbrengselen van den bodem grooter is dan hetgeen hier wordt voortgebracht. Het spreekt dus vanzelf, dat meer dan ooit aandacht geschonken werd aan middelen, die kunnen dienen tot verhooging van de productie. Inderdaad zijn die middelen er; door steun en aanmoediging van het particulier initiatief of, waar dit te kort schiet, door rechtstreeks ingrijpen van den Staat kan in dezen nog veel bereikt worden. Ons land kan veel meer dan thans voortbrengen door verbetering der bebouwde gronden, vooral door betere drooglegging. Het rapport, uitgebracht door de Directie van den Landbouw, geeft er wel een duidelijk beeld van, hoe ruim het arbeidsveld ten deze nog is. Voorts door het aanwinnen van nieuw land. De drooglegging der Zuiderzee en van verschillende plassen is een voortzetting van hetgeen ons land door de eeuwen heen met zooveel succes deed.

Wat wij in deze regelen nader willen beschouwen,

is de verhooging van het voortbrengend vermogen van onzen bodem door het ontginnen van woeste gronden en wel meer in 't bijzonder door uitbreiding van het aantal kleine landbouwbedrijven op ontginningen. Ons land bezit nog bijna $\frac{1}{2}$ miljoen hectaren woeste grond, dat is ongeveer $\frac{1}{5}$ gedeelte of de oppervlakte van twee provincies. Deze gronden leveren thans weinig of niets op en toch zijn zij bijna geheel geschikt voor de teelt van landbouwgewassen of van hout. Zeer vele zijn niet alleen geschikt, maar zijn zelfs met voordeel daarvoor te gebruiken, d.w.z. het in den grond gestoken kapitaal brengt bij oordeelkundige aanwending een voldoende rente op.

Het is zonder twijfel voor onze onafhankelijkheid van het buitenland in vele opzichten van het hoogste belang, wanneer de oppervlakte bosch kan worden verdubbeld en wanneer de gronden, ingenomen door bouw- en grasland, aan bijna een miljoen meer menschen dan thans een woon- en werkplaats kunnen bieden. Onafhankelijkheid van het buitenland wordt daarmede wel niet verkregen, wat de behoefte aan voedsel en zeker niet wat die aan hout betreft, maar dit is ook niet noodig. In normalen tijd kan een en ander veelal met meer voordeel van elders betrokken worden. Maar het is toch niet zonder betekenis voor onze mijnen, voor onze brandstoffenvoorziening, voor het bouwbedrijf en voor verschillende industrieën, dat in geval van nood onze houtvoorraad dubbel zoo groot is als thans en dat ons eigen verbouwd voedsel langer toereikt.

Maar het is dat niet alleen. Voor de normale ontwikkeling van de behoeften der bevolking is het noodzakelijk, dat de hand aan den ploeg wordt geslagen en krachtiger dan thans tot ontginning wordt overgegaan. Immers, wat het bosch betreft, valt den laatsten tijd eer een afnemering dan een toeneming der oppervlakte waar te nemen. Vele bosschen, op goede gronden gelegen, worden gerooid en omgezet in bouw- en grasland, dat op dien bodem meer voordeel oplevert. Op zichzelf is dat geen bezwaar, integendeel, het kan zijn toe te juichen. Echter is het jammer, dat ons land, dat toch reeds arm aan bosch is, daardoor meestal van zijn schoonheid inboet en dat de plaatsen van verpoozing worden ingekrompen. Wanneer men dan weet, dat in ons land nog tenminste 150.000 hectaren woeste grond liggen, die, zullen ze ooit ontgonnen worden, in elk geval voor bosch bestemd moeten worden en dat thans elk jaar niet veel meer dan 1000 hectaren daarvan worden aangepakt, dan gevoelt men, dat het noodig is naar middelen uit te zien om voor deze wijze van ontginning tot een sneller tempo te geraken.

Nog sterker komt dit uit bij de ontginning tot bouw- en grasland. Op het platteland, vooral in onze zandstreken, in het zuiden zoowel als in het oosten en het noorden, bestaat onder de landbouwende bevolking groote en dringende behoefte aan uitbreiding in grootte en in aantal der bedrijven. De welvaart is toegenomen en het meerder gebruik van werktuigen en van kunstmest stelt den kleinen landbouwer in staat meer land onder den ploeg te nemen en daardoor een beter bestaan te krijgen. De jonge landbouwers willen zich op den duur zelf vestigen, een eigen bedrijf beginnen. Het is een feit, dat thans zeer velen genoodzaakt zijn te wachten met het vormen van een eigen bedrijf en een eigen gezin, omdat er niet genoeg land beschikbaar is. Of wel, zij zeggen het oude vaderlijk bedrijf waarwel en gaan op andere wijze den kost verdienen. En dit is, als het om genoemde reden geschiedt, te betreuren, want het beteekent een verlies voor de gemeenschap. Wanneer men nu bedenkt, dat de nog aanwezige woeste gronden ons in staat kunnen stellen om tenminste 30.000 nieuwe landbouwbedrijven te vestigen van voldoende oppervlakte om een gezin een zelfstandig bestaan te kunnen verschaffen, dan zal men moeten erkennen, dat er wat moet gebeuren.

Het is nu de vraag, welke weg moet worden inge-

slagen. Er gaan wel stemmen op om de woeste gronden om te zetten in staatsbedrijven; feitelijk dus socialiseering, toegepast op boschbouw en landbouw. De boschbouw leent zich zeer goed voor staatsbedrijf, wellicht zelfs beter voor staats- dan voor particulier bedrijf. Met den landbouw is het echter anders. Het bedrijf, dat door den ondernemer volkomen wordt overzien en beheerscht en waarbij hij zelf alle vruchten plukt van de verkregen voordeelen, zal het meest productief zijn. Ieder, die zich een oordeel kan vormen over het landbouwbedrijf en die het karakter kent van onzen kleinen boer, zal geen oogenblik stilstaan bij de mogelijkheid, van de kleine landbouwers werktuigen te maken bij de socialiseering van den landbouw. Neen, de richting, waarin de ontginning moet worden gezocht, is vooral de vorming van eigen-bedrijven, waarop de ondernemer zich heer en meester gevoelt. Men zeide nog onlangs op de Internationale conferentie van landarbeiders te Amsterdam, dat van werkgeverszijde aangestuurd wordt op kleine bedrijfjes, waarvan langen arbeidstijd en uitbuiting van vrouwen en kinderen het gevolg zouden zijn. Vermoedelijk had men hier het oog op de stichting van landarbeidersplaatsjes ingevolge de Landarbeiderswet. Wat echter bij de ontginning van woeste gronden beoogd moet worden, is het vestigen van bedrijven, die tenminste zoo groot zijn, dat zij aan den ondernemer een vrij en zelfstandig bestaan waarborgen. Zeker, de arbeidstijd van onzen kleinen boer is lang en vrouw en kinderen helpen hem in het bedrijf. Maar is dit nu inderdaad zoo afkeurenswaard? Zij werken voor zichzelf en gaan vooruit! Er zijn zonder twijfel ook hier uitwassen, die tegengegaan moeten worden; door goed algemeen en vakonderwijs, door deugdelijke voorlichting, door coöperatie, door wederkerige hulp en gezamenlijk optreden wordt hier reeds veel bereikt, maar hieraan kan nog meer gedaan worden.

Op de Staatsbegroting voor 1920 is in verband met voorstellen van de Commissie van advies inzake de ontginning van woeste gronden een bedrag uitgetrokken van 300.000 gulden voor de bevordering van de stichting van kleine landbouwbedrijven op ontginningen. Op de pas ingediende begroting voor 1921 is voor dit doel 400.000 gulden uitgetrokken. Het ligt in de bedoeling dit geld te besteden voor het doen van voorschotten, teneinde het totstandkomen van ontginningen voor kleine landbouwbedrijven en het stichten van de daarbij behoorende gebouwen te steunen. Zonder dezen steun zijn de financieele moeilijkheden te groot en wordt in deze richting te weinig gedaan. De kosten van de ontginning en vooral de bouwkosten der boerderijen, hoe eenvoudig deze ook worden gehouden, zijn tegenwoordig van dien aard, dat de moeilijkheden der eerste jaren, die voor den ontginner toch reeds groot zijn, onoverkomelijk worden. Daarbij komt nog; dat, mede door de hogere kosten, de kleine landbouwer, die zich op een ontginning wil vestigen, veel kapitaalkrachtiger moet zijn dan vroeger het geval was. Het ontbrekende kon vroeger veelal gemakkelijk worden opgenomen, tegen een niet te hooge rente. Thans is dit niet zoo goed meer mogelijk. Een en ander heeft er dan ook toe geleid, de bovengenoemde voorschotten van Staatswege te verleen aan daarvoor in aanmerking komende personen. Zij worden in 't algemeen verleend voor bedrijven ter grootte van ongeveer 8—12 H.A., omdat daaraan de grootste behoefte blijkt te bestaan, terwijl deze van voldoende omvang zijn om een normaal landbouwersgezin een zelfstandig bestaan te verzekeren. De landbouwer wordt dadelijk eigenaar; voor zekerheid van de richtige terugbetaling en de rentebetaling der voorgeschoten gelden, wordt dan een eerste hypotheek gevestigd.

Wat de grootte van het krediet betreft, deze hangt af van de grootte van het bedrijf en van het daarop te stichten gebouw; de geldschieter moet natuurlijk voldoende zekerheid hebben door de overwaarde van

het pand. Dit krediet nu wordt voor ten hoogste 8 jaren renteloos verleend.

Daarna vindt rentebetaling en aflossing (in 30 jaren) plaats. De rentevoet is voorloopig bepaald op 4 pCt., evenals bij de Landarbeiderswet. Eveneens overeenkomstig de bepalingen in deze wet, is ook de Gemeente de schakel tusschen den eigenaar en den Staat of wel tusschen een Vereeniging of Stichting en den Staat. De Gemeente sluit dus een overeenkomst met den Staat en met den ontginning-landbouwer.

Het spreekt vanzelf, dat in het zuiden, waar de Gemeenten in 't algemeen beschikken over uitgestrekte heidevelden van meerendeels goede kwaliteit, deze gemakkelijk in deze richting zullen kunnen werkzaam zijn. Daar zullen groote complexen tegelijk kunnen worden bestemd voor het beoogde doel; zelfs zullen daar geleidelijk geheele nieuwe dorpen kunnen ontstaan.

Anders is de toestand in het midden en noorden van ons land. Ook daar liggen nog vele geschikte heidegronden en ook daar is de behoefte aan kleine landbouwbedrijven zeer groot. Het zal in die gedeelten van ons land echter meestal niet mogelijk zijn groote aaneengesloten complexen voor dit doel in handen te krijgen. Daar zal meer de weg moeten worden ingeslagen, dat een kleine landbouwer, die een perceel heide bezit of kan aankopen, voor de ontginning van dit terrein en voor het daarop te stichten gebouw een krediet vraagt; hiervoor zal dan eveneens de tusschenkomst der Gemeente zijn in te roepen. Overigens zijn echter de omstandigheden gelijk. Hij zal tot het geven van zekerheid op zijn goed eveneens een eerste hypotheek moeten geven ten behoeve van den geldschietter.

Het wil mij toeschijnen, dat van Rijkswege, door het toekennen van kredieten ten behoeve van den kleinen landbouwer, die woeste gronden in cultuur wil brengen, een weg is ingeslagen, die zeer gunstige gevolgen kan hebben op de ontsluiting van onze heidestreken. Het buitenland is ons in dezen reeds voorgegaan. Daarmede zij niet gezegd, dat wij hierin achteraan komen. Tot voor korten tijd ontwikkelde zich het ontginningsbedrijf, ook voor zoover het betreft de stichting van nieuwe landbouwbedrijven, hier te lande op geheel natuurlijke wijze, zonder regeeringssteun en in tal van streken is in dit opzicht zeker reeds meer bereikt dan het buitenland ons kan laten zien. Het getij is echter verlopen en de bakens moeten thans verzet worden. Zonder rijkssteun is een krachtige uitbreiding in deze richting voorloopig niet mogelijk.

VAN LONKHUYZEN.

SOCIALISATIE VAN DEN STEENKOLEN- MIJNBOW.

NIEUWE VOORSTELLEN. III.

Het eigenaardige van de voorstellen der socialisatie-commissie, zoowel dat voor de „vollsozialisierung”, als dat voor de geleidelijke onteigening, is dat zij geen rekening houden met de bestaande regeling sedert Maart 1919. Wat toen werd vastgesteld en met spoed uitgewerkt, n.l. binnen een half jaar, was bedoeld als socialisatie en droeg ook dien naam. Het is te begrijpen, dat deze organisatie van de steenkolenmijnverheid ten bate der gemeenschap niet onmiddellijk vlot werkte en zonder gebreken bleek te zijn. De overgang van 1919 op 1920 was voor Duitschland gekenmerkt door de enorme daling der geldwaarde met als gevolg de turbulente loonstijgingen, prijsverhoogingen en speculaties. De steenkolenmijnen hadden bovendien te lijden van ernstige woelingen, aldoor geringere productie, en de bedreiging der kolenleveringen volgens het vredesverdrag van Versailles. Ongunstiger konden de omstandigheden voor den opbouw van een rijkskolengemeenschap niet zijn. Het eerste jaar bracht aldoor stijgende kolenprijzen, die het grootere publiek ontstemden. De arbeiders zagen niet veel, eigenlijk in 't geheel geen lotsverbetering door de socialisatie ontstaan, met als gevolg dat zij om een

andere, een verdergaande socialisatie vroegen. En in Maart 1919, de maand van contra-revolutie en roode legers, was die vraag van politieke betekenis. Ook de regeering was ontevreden, met name de ambtenaren van het „Reichswirtschafts-ministerium”, die al hun wederopbouw-plannen gedwarsboemd zagen door verhooging van den kolenprijs, die zij niet konden en wilden goedkeuren, en het toch slag op slag moesten doen. De minister van arbeid was evenmin tevreden, omdat billijke vragen tot loonsverhooging der mijnarbeiders en verbetering der positie van de mijnbeambten op zooveel weerstand stuitten. Ondertusschen had de Rijkskolenraad het in zijn eerste jeugd alles behalve gemakkelijk. Deze raad had de leiding der zoo hoog geprezen „selbstverwaltung” gekregen, maar natuurlijk op papier. Hij had in de practijk de leiding te veroveren, ondanks het feit, dat de zestig leden natuurlijk veel te vergaderen, te discuteeren en te praten hadden om zich als één college te kunnen gevoelen.

De „wirtschafts”-minister vond de „selbstverwaltung” prachtig als de raad zijn zin deed, en anders veto. De arbeidsminister regelde de loonen, zooals zijn collega het den kolenprijs deed.

Geen wonder was het, dat het Reichskohlenverband, dat is het centrale syndikaat, te midden van velerlei moeilijkheden zijn wettelijke bevoegdheden moest uitoefenen en niet op de dralende leiding van den Rijkskolenraad wachtte. Vandaar ook al weer spanning tusschen raad en bond, die volgens het plan hadden samen te werken als wetgevende en uitvoerende macht.

Over den kolenraad heen had herhaaldelijk de bond de levenskwesaties over loon en kolenprijs met de regeering uit te vechten. Is nu van deze ervaring gebruik gemaakt om gebleken fouten te verbeteren, en verdere misgrepen en wanverhoudingen te voorkomen? Het tegendeel is waar. De regeeringsambtenaren van het „wirtschafts-” en arbeidsministerie vonden in de „selbstverwaltung” een ontoelaatbaar verzet tegen hun beleid. Buiten den kolenraad om maakten zij een wetswijziging gereed die aan hun bezwaren tegemoet kwam. De lastige kolenbond werd afgeschaft, en in den kolenraad werd een williger meerderheid geschapen door er meer kolenverbruikers in te zetten (meer arbeiders zou niet veel geholpen hebben, daar deze de werkgevers steunden bij de prijsverhooging indien daarvan de loonsverhooging afhing). Tegelijkertijd werd aan den kolenraad een groote bevoegdheid gegeven om in de leiding van elke afzonderlijke mijn in te grijpen als een bedreiging voor weerspanningen. Dit wetsvoorstel kreeg den naam te zijn opgemaakt ter voldoening aan de eischen der vakvereenigingen, die in Maart 1919 het bekende compromis met de regeering sloten aler zij hun gewapend verzet tegen Kapp c.s. opgaven. In werkelijkheid was het een uiting van strijd der politiek en der bureaucratie tegen het gesocialiseerde bedrijf, die stilletjes buiten den rijkskolenraad zou zijn doorgezet indien niet de nationale vergadering plotseling uit elkaar was gegaan zonder het wetsontwerp af te doen.

Ook de socialisatie-commissie volgde denzelfden weg. Zij deed of er geen socialisatie was, en ging niet het bestaande verbeteren op grond van gebleken fouten en op grond van door den rijkskolenraad verzamelde feiten en opgedane ervaring. Neen, zij bouwde geheel nieuwe plannen. Het is begrijpelijk, want bij de socialisatie-commissie zat een oude wrok. De regeering van Februari 1919 had haar vroeger voorstellen (van minderheid en meerderheid) niet alleen naast zich neergelegd, doch geheim gehouden tot nadat de wet van 23 Maart 1919 in Weimar was aangenomen. En die wet week af van de beide voorstellen. Op die oude voorstellen zou zij thans weer voortbouwen. Het voorstaande moest in 't kort vermeld worden om de discontinuïteit in de Deutsche mijnsocialisatie begrijpelijk te maken. In tijdsvolgorde hebben wij te maken met a. de voorstellen der socialisatie-commis-

sie; meerderheid: directe onteigening en instelling van een gemeenschapsbedrijfsvorm; minderheid: de hooge winsten der differentiaal-rente als belasting aan 't rijk brengen, en de gemeenschapsorganisatie slechts ter controle van een voorloopig vrij bedrijf; b. de wet van 23 Maart 1919 en het uitvoeringsbesluit van 21 Aug. 1919, die het mijnbedrijf centraal organiseeren en stellen onder toezicht van een gemeenschapsorgaan; c. het wijzigingsontwerp, dat principieel b bijbehoudt, doch de invloed van de regeering versterkt door aan de eigenlijke bedrijfsorganisatie alle macht te ontnemen. Ten slotte: d. de nieuwe voorstellen der socialisatie-commissie, die over b en c heen zich opnieuw bij a aansluiten. Het is niet te verwonderen dat de rijkskolenraad zich verzet. In een waardig en degelijk rapport van zijn „geschäftsführer“, General-director Königeter, dat dezer dagen gepubliceerd werd is de ervaring en het feitenmateriaal over de wet van 23 Maart 1919, waarvan de socialisatie-commissie geen gebruik maakte, gepubliceerd. („Bergwerkszeitung“ 2 tot 7 Oct. 1920). Dit kan echter thans terzijde gelaten worden, waar de voorstellen ter sprake komen die maar al te zeer „vom Fachkenntnisze ungetrüb“ zijn. De beide voorstellen zijn toch te vergelijken met een tweede editie van de oorspronkelijke plannen der socialisatie-commissie van Februari 1919. Echter geen verbeterde editie. Om dit duidelijk te maken zij eerst aangegeven waarin die voorstellen overeenkomen.

Het wetsontwerp Lederer (voorstel I) komt voor een groot deel overeen met het vroegere meerderheidsvoorstel. De hoofdtrek is de onmiddellijke onteigening van particuliere mijnen tegen schadevergoeding en de samenvoeging met de bestaande staatsmijnen tot één enkel groot gemeenschapsbedrijf onder leiding van een rijkskolenraad. Het beheerschende element is het doen verdwijnen van den particulieren ondernemer. Het plan Rathenau (voorstel II) schijnt aanvankelijk geheel anders dan het vroegere minderheidsvoorstel (Francke-Vogelstein). Dit laatste berustte op het feit dat oude en geologisch gunstig gelegen mijnen een prijs voor de kolen kunnen bedingen gelijk aan die, welke de slechtste onderneming juist renderend maakt. In dien prijs zit voor de oude beter gesitueerde mijn een extra-winst, die differentiaal-rente heet. Deze winst zou volgens het voorstel Francke-Vogelstein aan den staat moeten komen. Daartoe is natuurlijk een toezicht nodig namens de gemeenschap, dat door een rijkskolenraad wordt uitgeoefend. Rathenau wil eveneens voor den staat beslag leggen op de differentiaal-rente, doch hij heeft voor de heffing daarvan een andere methode verzonnen, door nl. aan alle mijnen niet meer te vergoeden dan den kostprijs, vermeerderd met een matige rente op 't kapitaal, en de kolen te doen verkoopen tegen den gemiddelden prijs van alle ondernemingen, zoo iets dus als een centraal-verrekenkantoor, gelijk wij dat bezitten. Vanzelfsprekend is daarvoor ook een gemeenschapstoezicht door een rijkskolenraad nodig, maar bovendien een centrale verkoopsorganisatie, die nog niet bestaat.

De overeenkomst tusschen oude en nieuwe voorstellen is derhalve groot. Kenmerkend is dat de tegevoetkoming aan de politieke beteekenis van socialisatie tot uiting komt in het volledig doen verdwijnen van de ondernemers winst. Dit is een negatief doel. Iets wat aanstoot geeft moet weggenomen worden. Toch is wel altijd gevoeld dat de ondernemerswinst niet enkel kwaad, maar ook een prikkel was voor productie en bedrijfsontwikkeling, en het duidelijkst komt dit besef tot uiting in de voorstellen Francke-Vogelstein en Rathenau. Zij zijn er op uit om door premie-regelingen den ouden winstprikkel te vervangen.

Geen verbeterde editie zijn de nieuwe voorstellen. Allereerst al niet om den vorm. Het oude rapport was een betoog van wat wenschelijk was; het wees echter ook met nadruk op de groote gevaren die aan de socialisatie verbonden waren en gaf denkbeelden aan over praktische middelen, die daartegen moesten worden

aangewend, zonder zich echter te binden aan bepaalde oplossingen. Met name werd in krasse bewoordingen de bureaucratie veroordeeld en de vrije uiting van persoonlijk initiatief als noodzakelijk aangewezen. Richting werd aangewezen en in geestdriftig vertrouwen werd begrepen dat een krachtig herstel en een breede ontwikkeling van het kolenmijnbedrijf voor Duitschland een levensvoorwaarde was. De nieuwe voorstellen zijn daartegenover kortweg en nuchter geformuleerd in concrete organisatie-plannen, die onvermijdelijk gekenmerkt moesten zijn door de centraliseerende gedachten.

De praktische conflicten die in de oude betoogen verborgen waren, komen nu duidelijk aan het licht.

Het vollsozializerungs-plan toont het beste aan wat daarvan de gevolgen zijn, want al de fouten van het vroeger zoo streng veroordeelde staatsbedrijf keeren daarin volledig terug, en in een vorm, die naar de bedoeling beter moet zijn, maar die in de uitwerking slechter is. Het geheele mijnbedrijf komt daarbij onder eene directie, die onder andere namen de gelijke is van wat het staatsbedrijf kent, maar zonder de oude ervaring en eenheid. In plaats van den Oberberghauptmann komt een vijfvoudige directie, en in plaats van den berghauptmann een general-direktor.

Boven den chef van dienst komt weliswaar een rijkskolenraad, maar of die beter is dan den minister van handel en den landdag is nog de vraag. Vrije gestie der bedrijfsleiding wordt weliswaar uitdrukkelijk aangewezen, maar onmiddellijk teniet gedaan, omdat daartegenover staat, dat die bedrijfsleiding geen zeggingskracht heeft over prijzen en over loonen, die wel niet reglementair, maar door een collectief contract zijn vastgelegd. Verder is die bedrijfsleiding gebonden aan een bedrijfsplan, dat over diverse instantiën moet loopen alvorens te kunnen worden goedgekeurd. Met ideale functionarissen is dit geen bezwaar, maar ook de vroegere pruisische ambtenaren waren vol plichtsbetrachting en alle instantiën brengen onvermijdelijk correspondentie, verantwoording en bureaucratie mede.

Het plan Rathenau is eveneens scherp geformuleerd, maar heeft tegenover het voorstel Francke-Vogelstein dit groote nadeel, dat het belang van den bedrijfsleider om den kostprijs der kolen omlaag te drukken, verdwijnt. Hoe die kostprijs ook wordt, het bedrag er van wordt vergoed. Niet het bedrijf zelf, maar de boekhouding gaat een eerste rol spelen bij het verkrijgen van betere bedrijfsuitkomsten. Dit nadeel kan niet worden opgewogen door de ingewikkelde wijze waarop elk bedrijf zich kapitaal voor uitbreiding en verbetering moet verschaffen. De verantwoording naar boven toe, de voorstelling die van den bedrijfs-gang wordt gegeven, en de indruk die schriftelijke en mondelinge toelichtingen moeten wekken, eischen van den bedrijfsleider de aanwending zijner energie meer naar boven bij directies en colleges dan naar beneden ter bezuiniging en verbetering in de bedrijfsorganisatie.

Daarbij komt nog, dat in het plan Rathenau de geleidelijke onteigening is opgenomen, dat wil zeggen een langzame overgang naar het plan Lederer. De vrije bedrijfsleider zal in den loop der jaren zich aanwennen en aanpassen om een rad te zijn in het groote mechanisme, dat van bovenaf langs eenige tusschenstations wordt beheerscht.

Rathenau verwacht, dat de continuïteit in het tegenwoordige nationale kolenmijnbedrijf behouden zal blijven en niet geschokt zal worden door de plotse linge afwikkeling der onteigening, die van zoo'n omvang is, dat een groote organisatie en een enorme hoeveelheid arbeid alleen daarvoor reeds nodig is en vanzelfsprekend aan de eigenlijke kolenproductie en aan de verbetering daarvan onttrokken wordt. Het was dan ook van een praktisch man als Rathenau te verwachten, dat hij voor alles het geheele bedrijfsleven in vollen gang wil houden, om de nieuwe beginselen geleidelijk te doen doordringen, vooral ook in de

hoofden en harten van de staf der bedrijfsleiders, die thans het mijnbedrijf in gang houden. Maar Rathenau heeft bij dergelijke gedachten geen rekening gehouden met de bestaande regeling die bezig was door te werken, en met de eigenaardige wijze waarop in den mijnbouw de kostprijs ontstaat, die zoo geheel anders is als in b.v. het electriciteitsbedrijf.

Dat de uitwerking der denkbeelden van het eerste socialisatie-rapport in deze nieuwe voorstellen een teruggang te zien geeft voor wat betreft de kansen om den kolenmijnbouw een degelijke ontwikkeling te verzekeren, en — ten behoeve van een onderdrukking van de ondernemerswinst — de gevaren van een door goed-bedoelende leekens uitgedachte, boven een uit het bestaande opgegroeide en door deskundigen in elkaar gezette bedrijfsorganisatie verkiest en forceeren wil, is alleen te verklaren door den politieken en fascinerenden invloed die de populaire socialisatie-propaganda, en de „gemeinwirtschafts“-gedachten van Rathenau in het tegenwoordige Duitschland uitoefenen.

Op de beteekenis daarvan wordt in een slotartikel teruggekomen.

Is. P. DE VOOYS.

DE DALING VAN DEN SUIKERPRIJS.

Sedert einde Mei van dit jaar beweegt zich de prijs op de voornaamste Suikermarkt der wereld, nl. New York, in ononderbroken dalende richting en velen hier te lande, die bij suikerhandel en vooral suikercultuur geïnteresseerd zijn, vragen zich tegenwoordig af hoever deze daling nog zal gaan en waarom die ingetreden is, terwijl de positie van het artikel Suiker toch steeds zoo bijzonder krachtig heette te zijn.

Ter illustratie van de prijsbeweging diene de officieele noteering te New York voor Spot Centrifugals per E. lb., die in Mei opgelopen was tot 23.57 c. en sedert dien gestadig terugliep en thans op 7.76 c. staat. Gaat men nog iets verder terug, dan vindt men in Februari Spot Centrifugals met 10 c. genoteerd, welke prijs reeds als zeer hoog werd beschouwd.

Tengevolge van vermindering der oogstraming op Cuba bij stijgende consumptie konden de Cubaplanters hunnen vraagprijs sedert Februari telkens met succes verhoogen en ten slotte besloten zij hunnen restant-oogst niet beneden 24 c. c. & fr. te verkoopen, gelijkstaande met ongeveer f 90 per picol resp. f 145 per 100 K.G., hetgeen het *tien*voudige was van den prijs vóór den oorlog en dus een hongersnoodprijs genoemd kan worden. Niet alleen was de actie der planters op Cuba om den prijs van een groot verbruiksartikel als suiker op dusdanige wijze op te schroeven zeer onsympathiek, maar zij was ook dom, want de Amerikaanse importeurs en raffinadeurs voorzagen zich toen van groote kwantiteiten tot lagere prijzen in andere productielanden — vooral op Java. Nadat op deze wijze de meest nijpende behoefte gedekt was, had men in Amerika Cuba niet meer zoo noodig. Men kocht verder alleen mondjesmaat bij tengevolge der hooge prijzen verminderde consumptie, zoodat verkoopers, die suiker aan de markt brachten, met telkens lagere prijzen genoegen moesten nemen.

Het doet onder deze omstandigheden eigenaardig aan in Hollandsche vaktijdschriften artikelen te lezen, die de Cubaplanters als de verdrukte onschuld voorstellen, wien door de verschrikkelijk slechte Amerikaanse raffinadeurs nu eventjes het vel over de ooren getrokken wordt.

De vraag wordt onwillekeurig gesteld of de groote daling gewettigd is, waarop men met de wedervraag mag antwoorden of de enorme rijzing i.d.t. gewettigd was. Geen deskundige op het gebied van den suikerhandel zal bij het begin van het jaar ook maar aan de „mogelijkheid“ gedacht hebben, dat in den loop van het jaar voor Cubasuiker een prijs van 22½ c. c. & fr. en op Java een prijs van over de f 70 per picol f.o.b.

betaald zoude worden. De eenige nieuwe factor, die zich sedert het begin van het jaar heeft voorgedaan, was de verlaging der raming van den Cubaoogst met ongeveer 500.000 tons, zoodat die ca. 100.000 tons minder zoude opleveren dan verleden jaar. Hierdoor was zonder twijfel eene rijzing gerechtvaardigd, maar deze zoude nooit zulke afmetingen aangenomen hebben, wanneer niet de Cubaplanters hunne restant-oogsten van de markt teruggetrokken, resp. daarvoor woekerprijzen gevraagd hadden. Waar dus de plaats gehad hebbende enorme rijzing ongemotiveerd was, moet de thans ingetreden daling gerechtvaardigd genoemd worden, mits die niet te ver gaat en er zijn reeds teekenen aanwezig, die er op wijzen, dat de daling gestuit is. Aangezien de zichtbare voorraden aanmerkelijk kleiner zijn dan die der laatste twee jaren, terwijl de aanstaande wereldoogst — alhoewel iets grooter geraamd dan de laatste — toch niet meer zal opleveren dan noodig is voor eene redelijke consumptie, mag de positie van het artikel Suiker als krachtig beschouwd worden, mits te hooge prijzen de consumptie niet tegenhouden. Dat dit gevaar niet denkbeeldig is hebben de laatste maanden bewezen, toen zelfs in een land als de Ver. Staten, waar veel geld verdiend werd, het suikerverbruik tengevolge der hooge prijzen aanmerkelijk beneden de verwachtingen gebleven is. Hoeveel sterker zal dit tot uiting komen in de economisch zwaar geteisterde landen van Europa, die zich er aan zullen wennen om het gebruik van suiker als eene weelde te beschouwen.

Veel zal daarom afhangen van het volgen eener verstandige verkooppolitiek in de verschillende productielanden. Speculatie dient zooveel mogelijk geweerd te worden, terwijl voor zoover eenigszins mogelijk voldaan moet worden aan elke reële vraag van de zijde der consumenten. Wat er gebeurt wanneer men het onderste uit de kan hebben wil, hebben de gebeurtenissen op Cuba dit jaar bewezen. Ook het openen van de Java-campagne voor 1921 op de hooge basis van f 50 per picol voor Superieur was een misgreep. Het was te voorzien, dat deze prijs niet te handhaven zoude zijn en had eene groote combinatie van producenten daarom op eene dergelijke basis nooit moeten beginnen, maar de limite zoodanig moeten vaststellen, dat er kans op groote verkoopen aan soliede koopers bestond. Voor eene „combinatie“ van verkoopers is het veel moeilijker om den verkoopprijs gaandeweg te moeten verlagen en werkt dit deprimeerder op de koopers, dan wanneer de verschillende verkoopers onafhankelijk van elkaar optreden. Welke ook de gunstige resultaten van de vereeniging der suikerproducenten op Java tot dusver mogen zijn, voor 1921 waren reeds vele millioenen picols tot omstreeks f 40 aan soliede koopers verkocht, indien ieder producent zelfstandig had kunnen verkoopen. Er schuilt een groot gevaar in het gevoel van macht, dat onwillekeurig ieder groote combinatie bezielt; dit hebben de gecombineerde Cubaplanters nu onlangs ervaren.

De prijs van 7½ c. c. & fr., waartoe Cubasuiker dezer dagen verhandeld werd, staat gelijk met ongeveer f 50 per 100 K.G. resp. f 30 per picol en ook op deze basis zijn aan de Javasuikercultuur nog zeer groote winsten verzekerd, zoodat er voorloopig geen onrust in suikerkringen behoeft te bestaan. A. V.

HET VRAAGSTUK DER INTERNATIONALE CREDIETVERLEENING.

Zooals den lezer uit de dagbladen bekend zal zijn, heeft de vierde commissie der Brusselsche Conferentie en op haar voorstel de Conferentie in pleno het in het vorige nummer weergegeven voorstel-Ter Meulen ongewijzigd overgenomen.

Uit de door de Commissie opgestelde resoluties blijkt, dat zij daernevens nog andere denkbeelden overwogen heeft: het geven van een of anderen internationalen waarborg aan de tot onderpand dienende

obligaties, het in het leven roepen van een internationale exportcrediet-verzekering, verbetering van het pandrecht voor veredelingscredieten, verschillende verbeteringen op het gebied van het handelsrecht en enkele meer. Op voorstel der Commissie is de Conferentie evenwel van oordeel, dat deze denkbeelden nader moeten worden onderzocht door eene door den Raad van den Volkenbond te benoemen Commissie van financiers en mannen van zaken.

In Nederlandsche vertaling volgen hieronder de resoluties met als Annex A het overgenomen voorstel Ter Meulen.

RESOLUTIES DER COMMISSIE VOOR DE INTERNATIONALE CREDIETEN. ¹⁾

1. De vierde Commissie stelt als haar meening voorop, dat de moeilijkheden, die internationale credietoperaties tegenwoordig op hun weg vinden, bijna uitsluitend voortvloeien uit de verwarring veroorzaakt door den oorlog en dat de normale werking der financiële markten niet volledig hersteld kan worden, tenzij vreedzame betrekkingen hersteld worden tusschen alle volken en de hangende financiële kwesties, die voortvloeien uit den oorlog, het voorwerp gemaakt worden van een definitieve regeling, die ten uitvoer gebracht wordt.

2. De Commissie is bovendien van meening, dat voor het herleven van het crediet als voorwaarden van primaire betekenis de eischen van herstel der orde in de openbare financiën, ophouden van inflatie, muntzuivering en een vrij handelsverkeer gesteld moeten worden. De conclusies van deze Commissie zijn daarom gebaseerd op het werk van de andere Commissies.

3. De Commissie erkent echter, dat deze algemeene verbetering van den toestand een aanzienlijken tijd zal vereischen en dat het voor zekere landen in de tegenwoordige omstandigheden niet mogelijk is, hun economische activiteit te herstellen zonder hulp van buitenaf. Deze hulp wordt gevraagd voor periodes, die den normalen duur van commerciële operaties overschrijden.

4. De Commissie is van meening, dat in beginsel de bronnen, waaruit deze hulp verleend zal worden, gevonden behooren te worden in de besparingen der uitleenende landen, en dat zij niet een overmatige toeneming der fiduciaire circulatie tengevolge moet hebben, d.w.z. de schepping of vergrooing van een onevenredige verhouding tusschen de betaalmiddelen en de bona fide eischen, die de zakenwereld stelt.

5. De Commissie gelooft anderzijds, dat alleen effectieve hulp verleend kan worden aan landen, die bereid zijn, elkaar te helpen bij het herstel van het economisch leven, alle pogingen in het werk te stellen om binnen hun eigen grenzen een oprechte samenwerking te doen ontstaan tusschen alle groepen staatsburgers en toestanden te scheppen, die aan arbeid en spaarzaamheid gelegenheid zullen geven volledig tot hun recht te komen.

6. De Commissie gelooft niet, dat behalve in bijzondere gevallen, bepaald door nationale belangen of overwegingen van humaniteit, credieten direct door de Regeeringen moeten worden verleend.

7. Het wil de Commissie voorkomen, dat een der voornameste hinderpalen, die aan het verlenen van credieten in den weg staan, de afwezigheid van voldoende zekerheid voor uiteindelijke terugbetaling in de leenende landen is. De Commissie bestudeerde daarom met aandacht, in het licht der hierboven opgenoemde algemeene overwegingen, alle voorstellen aan haar voorgelegd met het oogmerk garanties te scheppen, die voldoende zekerheid voor exporteurs zouden opleveren.

De Commissie heeft zich gedwongen gezien te erkennen, dat geen enkel systeem op zichzelf voldoende was, om te voorzien in de vele uiteenlopende behoeften der verschillende landen en dat het noodig is, een serie maatregelen aan te wijzen, voldoende elastisch om naderhand aan iedere combinatie van omstandigheden te worden aangepast.

Uit dezen hoofde besloot de Commissie het volgende in overweging te geven:

8. Een internationale organisatie behoort gevormd te worden en ter beschikking gesteld van Staten, die hun toe-

¹⁾ Het ligt in de bedoeling achtereenvolgens de verschillende resoluties op de Brusselsche Conferentie genomen, in Nederlandsche vertaling af te drukken. Met het oog op het belang der zaak wordt hier met de vierde resolutie aangevangen. Bovendien vindt men in eene Aanteekening in dit zelfde nummer het door Mr. R. J. H. Patijn uitgebracht verslag over den financiële en economischen toestand van Nederland afgedrukt.

vucht wenschen te nemen tot crediet, ten einde hun import van noodzakelijke goederen te kunnen betalen. Deze Staten zouden dan de activa, die zij bereid zijn als zekerheid ter verkrijging van crediet te verpanden, moeten opgeven en moeten komen tot een overeenkomst met de internationale organisatie wat betreft de voorwaarden, waaronder deze activa zouden worden beheerd.

De obligaties, uitgegeven tegen deze garantie, zouden gebruikt worden als onderpand voor credieten, wier doel is, de kosten van geïmporteerde goederen te dekken.

Een plan, gebaseerd op deze beginselen, is ontvouwd in Annex A. Het is ontworpen om Staten in staat te stellen het verkrijgen van commerciële credieten door hun inwoners te vergemakkelijken. Het is gemakkelijk te zien, dat het schema vatbaar is voor ontwikkeling in verschillende richtingen en dat sommige zijner bepalingen zouden kunnen worden aangepast aan het vergemakkelijken van de credietverleening direct aan openbare lichamen.

Een Commissie van financiers en mannen van zaken zou op staanden voet door den Raad van den Volkenbond benoemd moeten worden ten einde de maatregelen te omschrijven, die noodzakelijk zijn om uitvoering aan het voorstel te geven.

* * *

9. De aandacht der Commissie is er op gevestigd, dat meer volledige resultaten verkregen zouden kunnen worden, wanneer de obligaties, die als onderpand gebruikt worden, een of anderen internationalen waarborg zouden dragen.

De Commissie ziet geen enkel bezwaar tegen een nadere beschouwing van dit voorstel. De Commissie, genoemd in § 8 zou met nuttig resultaat de voorwaarden kunnen overwegen, waaronder het zou kunnen worden toegepast.

10. De aandacht der Commissie is er op gevestigd, dat een internationale uitbreiding van het bestaande systeem van exportcrediet-verzekering in veel gevallen van groote waarde zou zijn voor het ontwikkelen van den handel met landen, waar politieke en sociale toestanden aanleiding geven tot het ontstaan van een vrees, die vaak door exporteurs overdreven wordt. De Commissie is van opinie, dat een uitbreiding van dezen aard het overwegen waard is en dat zij in details door experts moet worden onderzocht.

11. De aandacht der Commissie is gevestigd op het huidige systeem van veredelingscredieten, d.w.z. van credieten waarbij een pandrecht ten gunste van den exporteur of een bankier gevestigd blijft op het ruwe materiaal in al zijn verschillende stadia van bewerking en op de opbrengst van het eindproduct. Dit systeem heeft veel te lijden gehad van het ontbreken in vele landen van voldoende wettelijke bescherming van den exporteur gedurende de verschillende stadia van import, bewerking, her-export en verkoop. De Commissie zou in overweging willen geven den Raad aan te bevelen, de aandacht der verschillende Regeeringen op deze kwestie te vestigen en een raadgevend lichaam van juridische experts en zakenlieden bijeen te roepen om de processuele wijze van optreden vast te stellen, die wenschelijk zou zijn ten einde het gewenschte doel in ieder der betrokken landen te bereiken.

12. Los van de bovenvermelde voorstellen, die de Commissie den Volkenbond raadt aan te nemen en zoo mogelijk in toepassing te brengen, gelooft de Commissie, dat de werkzaamheid van den Volkenbond nuttig aangewend zou kunnen worden in de richting van het bevorderen van zekere hervormingen en het verzamelen van de betrekkelijke informatie, noodig om credietoperaties te vergemakkelijken. In verband hiermede beschouwt de Commissie het als juist de aandacht te vestigen op de voordeelen gelegen in het bevorderen van het in de volgende punten genoemde:

a. Unificatie van de wetgeving met betrekking tot den wissel en het cognossement.

b. Het toepassen van het reciprociteitsbeginsel ten aanzien van de filialen van buitenlandsche banken in de verschillende landen.

c. De publicatie van financiële mededeelingen, die een indruk geven van den toestand in verschillende landen, in vergelijkbaren vorm.

d. Het onderzoek van aanspraken van houders van obligatiën, waarbij een achterstand in de rentebetaling bestaat.

e. Een internationale schikking ten aanzien van verlorene, gestolen of vernielde waardepapieren.

f. De oprichting van een internationaal clearing-house.

g. Een internationale schikking, die het betalen van zijn volle aandeel in de belastingen door iedereen verzekerende, het opleggen van dubbele belastingen zou vermijden; hetgeen tegenwoordig een hinderpaal is bij het plaatsen van leeningen buitenslands.

13. In den loop der beraadslagingen kwam de Commis-

sie onwillekeurig onder den indruk van het feit, dat alle, of bijna alle van de vele voorstellen aan haar ter beoordeeling voorgelegd, in een of ander stadium de actieve interventie van den Volkenbond vereischen. De Commissie is eensgezind in haar sympathie ten opzichte van deze strooming en is van opinie dat het wenschelijk is de internationale samenwerking, die de Volkenbond is begonnen, en die zij tracht te bevorderen ten einde de algemeene toestand te verbeteren en den wereldvrede te handhaven, ook over het gebied der financieele vraagstukken uit te strekken.

ANNEX A.

INTERNATIONALE CREDIETEN.

1. Opdat verarmde landen, die onder de tegenwoordige omstandigheden niet in staat zijn creditaccommodatie op redelijke voorwaarden in de open markt te verkrijgen, in staat zullen zijn aanspraak te maken op het vertrouwen, dat noodig is om fondsen aan te trekken voor het financieren van den import van noodzakelijke goederen, zal een Internationale Commissie onder de auspiciën van den Volkenbond worden samengesteld.
2. De Commissie zal bestaan uit bankiers en mannen van zaken van internationale reputatie, benoemd door den Raad van den Volkenbond.
3. De Commissie zal de bevoegdheid hebben Sub-commissies te benoemen en aan hen in de deelnemende landen of groepen van deelnemende landen de uitoefening van haar bevoegdheid over te dragen.
4. De Regeeringen van landen, die wenschen deel te nemen, zullen de Commissie mededeelen, welke bepaalde activa zij bereid zijn aan te wijzen als zekerheid voor commercieele credieten, door de inwoners van exporteerende landen te verlenen.
5. Na een onderzoek dezer activa zal de Commissie op eigen gezag de goudwaarde van de credieten bepalen, welks zij zou willen verlenen op grond van de zekerheid, welke deze activa bieden.
6. De deelnemende Regeering zal dan gerechtigd worden tot het doen vervaardigen van obligaties tot een bedrag ter hoogte van de door de Commissie goedgekeurde goudwaarde, ieder in één bepaalde muntsoort, vast te stellen bij de uitgifte der obligatie.
7. Vervaldatum en interest, op deze obligaties te vergoeden, zullen worden vastgesteld door de deelnemende Regeering in overleg met de Commissie.
8. Voor den dienst dezer obligaties zal dienen de opbrengst der daartoe aanwezige activa.
9. De verbonden activa zullen in eersten aanleg beheerd worden door de deelnemende Regeering of door de Internationale Commissie, naar gelang deze Commissie dit voor ieder geval zal besluiten.
10. De Commissie zal ten allen tijde het recht hebben, direct aan den Raad van den Volkenbond haar opinie kenbaar te maken met betrekking tot de wenschelijkheid van overdracht van het beheer der verbonden activa van den deelnemenden staat aan de Commissie.
11. De beslissing van den Raad van den Volkenbond in deze kwestie zal bindend zijn.
12. Wanneer de voorbereidende maatregelen ten aanzien van deze obligaties alle getroffen zijn, zal de deelnemende Regeering het recht hebben ze aan haar eigen onderdanen uit te leenen, ten einde ze door hen als onderpand bij import te laten gebruiken.
13. De obligaties zullen luiden in zoodanige muntsoorten en in zoodanige coupures worden uitgegeven, dat zij zoo veel mogelijk zich aanpassen aan de bijzondere transactie, in verband waarmede ze zijn uitgegeven.
14. De deelnemende Regeering zal vrij zijn al dan geen zekerheid te eischen voor het uitleenen van deze obligaties van de onderdanen, waaraan ze zijn uitgeleend.
15. Vervaldatum van de leening en interest wegens het leenen dezer obligaties zullen bij overeenkomst tusschen de deelnemende Regeering en dengene, die de obligaties leent, worden vastgesteld; zij behoeven niet dezelfde te zijn als vervaldatum en interest van de obligaties zelve.
16. Wanneer hij zich tot zijn Regeering wendt om deze obligaties van haar te leenen, moet de importeur het bewijs leveren, dat hij te voren van de Internationale Commissie nadrukkelijk toestemming gekregen heeft de transactie te beginnen, waarvoor de obligaties als onderpand zullen dienen.
17. Iedere obligatie moet worden gecontrasigneerd door de Commissie ten bewijze van registratie, alvorens de deelnemende Regeering haar den importeur ter hand stelt.
18. Wanneer hij toestemming van de Commissie heeft verkregen en van haar de gecontrasigneerde obligaties heeft ontvangen, zal de importeur deze obligaties den exporteur in het vreemde land in onderpand geven voor den duur der transactie.
19. De exporteur zal hem op hun vervaldatum de coupons der verpande obligaties teruggeven en de obligaties zelf als de transactie is afgewikkeld.
20. Bij ontvangst resp. van coupons en obligaties geeft de importeur deze aan zijn Regeering terug.
21. Obligaties, die aan de deelnemende Regeering weder zijn ter hand gesteld zullen worden ingetrokken en kunnen dientengevolge vervangen worden door andere obligaties, of in dezelfde, of in een andere muntsoort, tot een gelijkwaardig bedrag.
22. De exporteur, of wanneer hij de obligaties verpand heeft, het instituut waarbij hij hen heeft her-verpand namens hem handelend, zal vrij zijn, voor het geval de importeur de voorwaarden van het contract niet nakomt, de obligaties, die door den importeur als zekerheid gegeven zijn, tot hun vervaldatum te behouden of hen te verkopen overeenkomstig het landsgebruik in geval van wanprestatie.
23. In het tweede geval moet aan de Regeering, die hen uitgaaf, eerst gedurende een korten termijn een optie gegeven worden om de obligaties terug te koopen.
24. Wanneer tot verkoop wordt overgegaan en de opbrengst laat een surplus boven hetgeen noodig is om de aanspraken van den exporteur op den importeur te voldoen, zal de exporteur voor dat surplus verantwoordelijk zijn ten opzichte van de Regeering, die de obligaties uitgaaf.

* * *

25. De inkomsten der verbonden activa zullen als volgt voor den dienst der obligaties worden aangewend:

26. Uit deze inkomsten zal de Commissie of de deelnemende Regeering, naar gelang van den stand van zaken, vreemde betaalmiddelen koopen, voldoende om op hun vervaldag de coupons van alle obligaties, die op eenig tijdstip in de verschillende vreemde muntsoorten zijn uitgegeven, te betalen.

27. Daarenboven zullen zij buitenslands in de daartoe geschikte muntsoorten een sinkingfund stichten, er op berekend om op hun vervaldag 10 pCt. van de obligaties, welke in de verschillende landen uitstaan, af te lossen.

28. Verder zullen ze, behalve de bedragen dienende voor de verzilvering der coupons en voor de dotatie van het sinkingfund, uit de verbonden inkomsten een speciale reserve vormen in een of meer vreemde muntsoorten voor de aflossing van obligaties, verkocht in verband met par. 22.

29. Het bedrag, dat ter zijde gelegd zal worden voor de speciale reserve, zal voor ieder geval bepaald worden door de Commissie.

30. Over alle surplus, dat aan het einde van ieder jaar, nadat in deze diensten voorzien is, zal resteeren, zal de deelnemende Regeering de vrije beschikking hebben.

31. Een deelnemende Regeering zal het recht hebben haar eigen obligaties aan te bieden als zekerheid voor credieten, verkregen met het doel import voor regeerings-rekening te doen geschieden. De voorafgaande toestemming der Commissie zal in deze gevallen ook vereischt zijn voor de eigen importen, die de deelnemende Regeering wenscht te doen plaats vinden.

32. Indien een deelnemende Regeering, die haar verbonden inkomsten heeft gecontroleerd, te kort zou schieten in de vervulling van haar verplichtingen, zal de betrokken exporteur de aandacht der Commissie hierop vestigen en de Commissie zal zich wenden tot den Raad van den Volkenbond, om de overdracht van het beheer der verbonden inkomsten aan de Commissie te verkrijgen.

* * *

33. De toestemming der Commissie is noodig, altijd wanneer obligaties, verzekerd door de verbonden activa, als onderpand gegeven worden en zal in den regel alleen worden toegestaan voor den import van grondstoffen en eerste levensbehoeften.

34. De Commissie mag echter naar goedvinden bij voorbaat den import van bepaalde hoeveelheden van dergelijke goederen goedkeuren.

35. Zelfs in het geval van importen onder een dergelijke algemeene goedkeuring moet toch een kennisgeving van de afzonderlijke transacties door de Commissie geregistreerd worden.

36. De toestemming van de Commissie moet ook in elk geval verkregen worden ten aanzien van den duur van het crediet, waarvan de opening wordt voorgesteld.

DE GRAAN- EN BROODREGELING IN FRANKRIJK.

Er zijn weinige landen waar het broodgebruik zoo op den voorgrond treedt en waar men zoo gewend is aan voor matigen prijs, goed brood te krijgen als in Frankrijk. Het ligt dan ook voor de hand dat het gedurende en na den oorlog een van de grootste zorgen der Fransche Regeering is geweest, de bevolking op dit punt in de eerste plaats tevreden te stellen. Gebrek aan brood of duur brood zoude revolutie in de hand werken en koren op den molen zijn van enkele drijvers der uiterste linkerzijde.

Gedurende den oorlog is de Regeering als eenige koopster en importrice van graan opgetreden. Aan de Fransche graanverbouwers werd voor den oogst van 1919 een uniformprijs van 73 francs per quintal (100 Ko.) betaald, terwijl de prijs van het buitenlandsche graan afhankelijk bleef van den wereldprijs en van den wisselkoers. Vooral de ongunstige koers van de Fransche valuta is oorzaak geweest, dat de prijs van het buitenlandsche graan zeer hoog is geworden en soms tot 200 francs per quintal opliep. Toch stelde de Fransche Regeering al het graan ter beschikking van de molenaars tegen een prijs van 43 francs per quintal en het verschil moest uit de schatkist worden bijgepast. Dit verschil heeft voor het jaar 1919 milliarden francs bedragen. Ten einde deze enorme uitgaven te verminderen werd in het begin van dit jaar de graanprijs voor de molenaars verhoogd en steeg daarmede de prijs van het gewone huishoudbrood van 50 centimes tot 105 centimes per kilogram. Ten einde zoo min mogelijk in te voeren, werden buitendien behalve tarwe ook rogge, mais en andere produkten bij de broodbereiding voorgeschreven en werden zoo min mogelijk zemelen uit het meel verwijderd. Wij beleven dus het eigenaardige verschijnsel, dat in Frankrijk het brood pas slecht is gaan worden anderhalf jaar na het sluiten van den wapenstilstand.

Een van de grootste zorgen der Regeering is, de maatregelen die genomen worden, niet schadelijk te doen zijn voor uitbreiding van den tarweverbouw. De boer verbouwt alleen dan zoo veel mogelijk tarwe als de prijzen goed zijn en als hij zoo min mogelijk in zijn bedrijf door wettelijke maatregelen gehinderd wordt. Hij wenscht de volkomen vrijheid en dus ook partij te trekken van de hogere prijzen die voor graan betaald worden. Volkomen vrijheid zoude echter de prijzen van het graan en dus ook van het brood zoo opdrijven, dat ontevredenheid onder de bevolking zou ontstaan.

Aanvankelijk meende de in Januari opgetreden Regeering dat men voor den oogst van 1920 den handel in binnenlandsch broodkoren wel vrij kon geven en de Minister van Landbouw legde dan ook in begin Februari eene verklaring in dien geest af. Al spoedig bleek echter, dat men toch deze handelsvrijheid niet aandurfde en verscheen in April eene verklaring van den onderstaatssecretaris voor de voedselvoorziening, dat een wetsontwerp in voorbereiding was om ook voor den binnenlandschen oogst van 1920 een prijs voor broodgraan vast te stellen. Deze prijs zou worden vastgesteld door een afzonderlijk voor dat doel ingestelde commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van den handel, van de verbruikers en van den landbouw. Deze regeling zou gelden voor drie jaar en de Regeering zou de eenige importrice van buitenlandsch graan blijven. Het wetsontwerp werd eindelijk 4 Juni bij de Kamer van afgevaardigden ingediend. In de toelichting van het Ontwerp wijst de Regeering erop, dat reeds kort nadat de Minister van Landbouw vrijheid van den binnenlandschen graanhandel had aangekondigd de speculatie reeds begon en dat daarom het beginsel van den vrijen handel weder moest worden losgelaten. Er wordt terecht op gewezen, dat de prijs van het binnenlandsche graan ten slotte zou stijgen tot nabij den prijs die

het buitenlandsche graan op de Fransche markt zou kosten. Deze laatste prijs is echter niet alleen afhankelijk van den productieprijs in het land van herkomst maar veeleer van de vrachtprijzen en van den abnormalen koers van de Fransche valuta. Daar dit geheel onnatuurlijke factoren zijn, die de prijzen abnormaal verhoogden, acht men het onbillijk, dat de Fransche graanverbouwer van deze abnormale factoren ten volle partij zou trekken ten koste van het andere gedeelte der bevolking en meent men dus gerechtigd te zijn, den prijs voor het binnenlandsch graan vast te stellen. Trouwens als deze maximumprijs hoog genoeg wordt gesteld zal de boer voldoende aangemoedigd worden om graan te verbouwen. Door vrijheid van handel zou men buitendien het groote gevaar loopen, dat de boer of handelaar het graan zou vasthouden in de hoop later van de hoogste prijzen te profiteeren. Zoodoende zou de regelmatige broodvoorziening gevaar loopen.

Het wetsvoorstel, dat inmiddels de goedkeuring van de volksvertegenwoordiging reeds heeft verkregen beoogt vaststelling der prijzen van tarwe, rogge en mengsels daarvan zoowel als van het meel dezer graansoorten. De Regeering zal optreden als koopster, maar als de boer niet vrijwillig zijn graan wil verkoopen kan tot inbeslagname worden overgegaan, en de vergoeding die zal worden gegeven, zal nooit hooger mogen zijn dan den prijs, die door de in de wet bedoelde commissie is vastgesteld.

Er is over dit wetsontwerp nog een levendige strijd gevoerd, zoowel in de Chambre des Députés als in den Senaat. De omstandigheid, dat het ontwerp eerst begin Juni werd ingediend wijst er op, dat het ook in den boezem van de Regeering heel wat moeite heeft gekost om tot overeenstemming te komen en de belangen van den landbouw anderzijds met elkaar te verzoenen.

In de Kamer zoowel als in den Senaat werd nog krachtig gestreden voor volkomen vrijheid van den handel in binnenlandsch graan maar de meerderheid is toch ten slotte gezwichd voor de argumenten der Regeering.

Zooals ik hierboven zeide, zal de prijs, die aan de producenten voor het graan betaald moet worden, bij Regeeringsbesluit worden vastgesteld nadat eene daarvoor ingestelde commissie zal zijn gehoord. Vele kamerleden wenschten deze prijzen vooraf de noodige zekerheid te hebben en ter tegemoetkoming aan de eischen dezer leden werd de behandeling van het wetsontwerp geschorst, teneinde bedoelde commissie gelegenheid te geven, onmiddellijk te beraadslagen en hare zienswijze te leeren kennen. De Regeering verklaarde zich te zullen houden aan de door de commissie voorgestelde prijzen voor den oogst van 1920 en eerst daarna werden de beraadslagingen hervat.

Dit was een compromis tusschen het voorstel der Regeering om die prijzen bij Regeeringsbesluit te regelen en den wensch van de meerderheid der kamerleden, die de prijzen, die voor het graan zouden betaald worden vooraf wenschten te kennen en in de wet vast te leggen.

De prijzen door de commissie vastgesteld zijn:

Tarwe	100 frs. per 100 Ko.
Meteil (halfrogge en tarwe) 90	100 ..
Rogge	80 .. .. 100 ..

Gedurende de behandeling van het wetsontwerp in de Chambre des Députés werd nog een artikel ingelast, waarbij 200 frs. premie per hectare werd toegekend voor den oogst van 1920 voor de tarwe, verbouwd in de verwoeste streken.

Ten slotte werd door den Senaat nog een artikel aan de wet toegevoegd, waarbij bepaald wordt dat de handel in binnenlandsch graan van den oogst 1921 vrij zal zijn.

Bij Regeeringsbesluit zijn inmiddels de bovengenoemde prijzen voor broodgraan vastgesteld en daarbij tevens bepaald, dat die prijzen zullen gelden voor

graan van goede handelskwaliteit met een gewicht van 77 Ko. per H.L. en met ten hoogste 2 percent onzuiverheden. Komen er meer onzuiverheden in voor dan worden de prijzen volgens een vastgestelde schaal verminderd.

Thans nog een en ander over de wijze van toepassing der wet.

De bedoeling is, dat het graan vrijwillig door de producenten zal worden verkocht en dat daarbij geen hogere prijs mag worden bedongen dan door de wet vastgesteld. In de praktijk zal wel als regel de maximumprijs worden bedongen. Een voornaam punt is, dat bij deze graan transactie de gebruikelijke tusschenpersonen zullen optreden. De Regeering treedt dus feitelijk niet direct als koopster van graan op. Het koopen geschiedt door molenaars en graanhandelaars of commissionnairs, juist alsof de handel vrij was (natuurlijk met inachtneming der maximumprijzen). Deze tusschenpersonen betalen ook het graan direct aan de producenten. De boer of producent heeft dus nooit op geld te wachten. Aan iederen molenaar wordt eene bepaalde hoeveelheid ter vermaling toegewezen. Bij deze verdeling van het graan over de verschillende meelmolens wordt het advies van de vereeniging van molenaars gevolgd. Geen molenaar mag meer dan de hem toegewezen hoeveelheid graan vermalen, zelfs dan niet als hij door aankoop van de producenten over meer zoude beschikken. De handelaars, die graan van de producenten gekocht hebben, leveren dit aan de daartoe aangewezen molenaars, en ontvangen het geld van die molenaars. De molenaar levert het meel aan de bakkerijen en ontvangt het geld van deze. Wat de hoofdtransacties van den handel in binnenlandsch graan en meel betreft, gaat dus alles buiten de staatskas en buiten eenige regeerings-comptabiliteit om. Toch blijft er natuurlijk nog veel te verrekenen en is de zaak niet zoo eenvoudig als zij bij den eersten oogopslag lijkt.

Zooals boven gezegd is de bedoeling der wet, dat alle transacties vrijwillig gebeuren. De wet voorziet echter gevallen van onwil en dreigt dan met onteigening. Deze gevallen zullen echter tot de uitzonderingen behooren.

Meer werk eischen echter de regelingen van de vergoedingen van tusschenpersonen en molenaars. De tusschenpersonen, waartoe ook de landbouwsyndicaten gerekend worden, kunnen eene commissie van 1,25 frs. per 100 kilo graan in rekening brengen, de molenaars echter, voor zooverre zij als koopers van graan optreden kunnen uit dien hoofde niet meer dan 50 centimes commissie rekenen.

De regeling met de molenaars is als volgt: De Staat berekent hen voor de tarwe, meteil, rogge, maïs en boonen franco molen of station, netto respectievelijk 100, 96,25, 92,70, 99 en 91,55 frs.

De molenaar moet uit de tarwe 80 pCt., uit de meteil 75 pCt., uit de rogge 70 pCt. en uit de maïs 80 pCt. meel halen en ook niet meer. Hij moet dit afleveren in mengsels bestaande of

- 1 uit 80 pCt. tarwemeel en 20 pCt. rogge.
- 2 uit 90 pCt. tarwemeel en 10 pCt. maïs.
- 3 uit 85 pCt. tarwe, 10 pCt. rogge en 5 pCt. maïs.

Het aldus gemengde meel moet door hem aan de bakkers geleverd worden tegen 128 frs. af molen. Voor iedere 100 Kilo meel dat hij afgeleverd heeft moet hij 5 frs. aan de Regeering betalen tot dekking van algemeene onkosten, zooals vracht, zakken, commissies enz.

Voor den verkoop van zemelen en andere afvalprodukten der maalderijen zijn eveneens maximumprijzen bepaald.

Aangezien de producent 100 francs voor zijn tarwe krijgt en de molenaar niet meer dan 100 frs. behoeft te betalen, komen dus alle onkosten van vervoer en commissieloon voor rekening van den Staat, welke ter dekking daarvan, zooals boven gezegd, van de molenaars 5 frs. voor iedere 100 Ko. afgeleverd meel ontvangt.

Buitendien draagt de Staat alle verliezen, die voortspruiten uit den aankoop van buitenlandsche tarwe. Deze immers kost veel meer dan 100 frs. per 100 Ko. en wordt toch tegen 100 frs. aan de molenaars overgedragen.

De boeren hebben recht op eene hoeveelheid van het door hen geproduceerde graan, noodig voor eigen gebruik. Tevens is bepaald, dat het graan, noodig voor zaai, niet behoeft geleverd te worden.

Tot naleving van deze bepalingen zijn in ieder Departement aan de Prefectuur bureaux ingesteld welke den naam dragen: „Bureaux permanents des céréales”.

In verband met de vaststelling der graan- en meelprijzen is natuurlijk ook de prijs van het eindprodukt, het brood, geregeld. De maximumprijs voor het gewone huishoudbrood, „pain de consommation courante”, is bij de wet bepaald op 1,30 frs. per kilogram. De burgemeester van iedere gemeente stelt met inachtneming van dezen maximumprijs, den maximumprijs voor zijne gemeente vast. In werkelijkheid is deze gemeentelijke maximumprijs slechts bij hooge uitzondering iets lager dan 1,30 frs. per kilo.

De prijs van het andere brood, nl. het brood, dat in den bekenden vorm van lange ronde staven gebakken wordt, is als maximum 1,30 frs. per brood, dat niet minder dan 700 gram mag wegen. Voor de kleine broodjes van 70 à 80 gram is de prijs op 20 centimes bepaald. Voor het aan huis bezorgen mag voor ieder brood 5 centimes extra gerekend worden.

Deze graan- en broodregeling, zal volgens de ingediende begrooting een deficit van 1.304.250.000 frs. medebrengen. Hierbij is gerekend op eene som van 2.898.000.000 frs. voor den aankoop van buitenlandsch graan. De kosten van de bovengenoemde Bureaux Permanents des céréales en van contrôle op voorraden en op molenaars zijn geschat op 18.000.000 frs.

VAN RIJN.

LONDENSCH CORRESPONDENTIE.

De mijnwerkerskwestie; conjunctuur-daling; bescherming van Key-industries; handelsbeweging; koersverloop van beleggingswaarden.

Onze Londensche Correspondent schrijft ons d.d. 9 October 1920:

The miners still continue to occupy the leading place in the internal politics of the country. There was an ominous tendency on the part of the leaders of the local miners unions to condemn the proposals on which the men will shortly decide, and things looked very black to those who forgot the very large opposition that had manifested itself from the very start. The prospects of peace have been very materially assisted by the issue yesterday of a statement by Mr. Smillie, in which he urged the men to accept the proposals submitted to them, at any rate as an interim settlement of the quarrel. It remains to be seen whether the men are going to take his advice. There is a great suspicion of any proposal that bases wages exclusively on output, or appears to do so, and the bait of an immediate rise of 2/-, which was the strong card which the leaders played in the last stages of the conference, may prove too powerful for the ordinary man to resist. In that case there is still hope; it is almost certain that negotiations would be recommenced even if the ballot revealed a majority against the present terms. But it would prolong the tension in industry, and the situation is now such as to require every consideration from all parties. It is now quite clear that the trade slump is reaching serious proportions: there were 1000 applicants for six posts to be filled by ex-service men a day or two ago and the war theories of currency and its relations to national prosperity are being rapidly scrapped. The powerful Federation of British Industries issued to the Press yesterday an admirable document

to which men of every school of opinion can subscribe. The great evils of the day, says the Report, are inflation and underproduction, and so long as these root evils remain the demands for higher wages, and the policy of subsidies cannot help permanently to improve the lot of the worker. It might be a little easier to make the worker realize the necessity of increased output were there not quite so much in the papers as to restriction of output by organized short time and other devices initiated by the employers, and the „Times” had some very sensible remarks on the danger of trying to keep up prices in face of a falling demand which apply also to the short time movement. It is in fact quite impossible to stimulate the worker to produce more at the very moment that short time is being introduced, for it is sufficiently obvious that the only result would be that in the immediate future there would be greater unemployment, for the volume of goods to be produced being restricted, greater output would aggravate the disease which short time is intended to prevent. The „Times” quite rightly says that the holding up of prices „would tend to produce a precipitate fall”.

It is unfortunate that with so much good sense being shown on the question of prices, a little more common sense is not being displayed on the issue of trade with Russia. On the purely trade side, the negotiations are being held up over the question of the recognition of the Tsarist debt: but the political complications look again like wrecking the whole future. The Russian reply to the Curzon note is regarded as unsatisfactory, and the least of the inducements which can be used is to hold up negotiations. There may also come the recognition of Wrangel, and the reinforcement of the blockade. The fact is that the Soviet position is regarded as hopeless; it is held that a very little more is required before the whole Soviet regime will go under, and then these trade difficulties will solve themselves. So they will on paper, but there is still some way to go before the Soviet has disappeared, and meanwhile the prisoners have not returned, nor have the bondholders received a penny of their money. It may be mentioned here that the official text of the proposed treaty has now been published. It gives in detail substantially the proposals already published in the „Daily Herald”, which I sent you last week. It is not the case that the debt question has been ignored, it is covered by the section that „all unsettled matters are to be regulated by the treaty referred to in the preamble to this convention itself”. The Association of Chambers of Commerce has however passed a strongly worded protest on the present convention, so that even if the political difficulties are overcome, it is doubtful if anything will happen. There is not, however, unanimity on these matters; the „Manchester Guardian Commercial Weekly”, for instance, has a strong leader, protesting against the delay, which it declares due to political fanaticism. Meanwhile, it seems that there really is some surplus of wheat in South Russia, to judge by an interview which an officer of Wrangel’s army recently arrived in London has had with the Press.

I should like to take this opportunity of correcting a mistake in last week’s letter. The complaint from the Berlin correspondent of the „Times” which I quoted turns out to be inaccurate: for the British Government has already stated its willingness to exclude postwar balances from sequestration. This is all to the good: but the lesson which the Soviet is required to learn might with benefit be taught to other Governments. In a recent letter I mentioned the quarrels of the Queensland Government, first with the leaseholders of its own state, and then with certain financial interests in the City: the same Government now threatens to sequester or collect as a forced loan the moneys of English investors, should it not be able to obtain the funds in any other way.

The „Manchester Guardian” this week comments on the position of the holders of the debt of Haiti, interest of which, so it alleges, has not been paid since the United States Government assumed control of the politics of the country. All this is no doubt the psychological effect of the war: the attractiveness of „commandeering” other people’s property is superficially so obvious that it will take some time before the world gets back to sanity and sound finance.

The Government, as is known, intends to introduce a bill for the protection of the „key-industries”. Public interest has recently been concentrated on the dye-question, and some inkling of the problems which the bill will have to meet is afforded by the memorandum which the Chemical and Dyestuff Traders Association recently presented to the Board. The memorandum asserts that the Government-supported institution had proved disappointing and unsatisfactory: that free imports had not met the shortage, and that the proposed prohibition of imports except under license would hardly help to restore the position. At the same time, the Association pressed for the stimulation of home production. If the policy of licensing imports is resorted to, the Association demands for itself the majority of the representation of the interested parties.

The Trade Returns were issued last night, and serve to show that the slump, insofar as it exists, concerns the future, for the changes in the September figures are in the direction of higher exports, though there are also less satisfactory features:

September '20, compared with August '20.			
Imports	£ mill.	152.7	£ 0.6 less 0,3 %
Exports	„ „	117.5	„ 2.6 more 2,2 %
Re-exports....	„ „	13.4	„ 0.02 less 0,1 %
September '20, compared with September '19.			
Imports	£ mill.	152.7	£ 4.1 more 2,7 %
Exports	„ „	117.5	„ 51.0 more 76,6 %
Re-exports....	„ „	13.4	„ 2.4 less 15,1 %
Nine months of 1920 as compared with nine months 1919.			
Imports	£ mill.	1501.2	£ 334.7 more 28,6 %
Exports	„ „	1007.3	„ 465.9 more 86,0 %
Re-exports....	„ „	180.5	„ 82.2 more 83,6 %

I have in previous letters given the approximate weight of imports: an interesting table in the September „Monthly Review” of the London Joint City and Midland Bank enables one to compare the weight of imports and exports.

	Weight of (000 omitted).		
	Imports	Exports (Total)	Exports (British)
First 8 months '20....	29.954	29.605	28.457
„ „ „ '19....	23.970	31.727	30.818
„ „ „ '13....	36.534	61.677	60.448

Taking quantities, therefore, we exported less this year than we did in the similar period last year, and under 50 percent of the amount exported in the last pre-war year. The rise in the recorded export figure for September is thus probably only due to rising prices, which certainly stabilises the balance of indebtedness, but does not indicate that the world is increasing its material well-being by getting more „stuff.”

Investment values show a slight rise over the month, according to the index number of the British, Foreign and Colonial Corporation:

	Dec. '13	August. '20	Sept. '20
Gilt edged	121.5	88.4	88.3
Investment (Fixed Int.)..	114.1	91.2	93.3
„ (Varying Int.)	117.4	87.4	87.1
Semi-Speculative	101.3	112.1	114.0
Speculative	111.1	109.1	106.7
Total	118.3	91.7	91.9

The interesting thing about this table is the light it throws on the preferences of the investing public. The desire for a high return is favouring the fixed interest bearing stocks, and the semi-speculative stocks are no doubt influenced by the desire for a high return.

The Local Loans Commissioners who borrow for the smaller municipalities who cannot raise money on favourable terms themselves announce the forthcoming issue of £15 millions of 3 percent stock at 50. The investor will thus get 6 percent on his money, which is the normal rate for housing bonds. The „Times” gives an interesting historical record in connection with this issue, which well displays the rise in interest rates, Thirty-one years ago, the stock was sold by tender at £103/7/10, in 1904 the price was £98/6/1, and even in 1915 the issue-price to the National Debt Commissioners was 78⁵/₁₆. There is certainly every inducement for people to save at present, judging from the terms which are being offered for capital. Among this week's issues is an offer of 10 percent Short Term Notes, repayable at 105 percent on October 1, 1925; a 9 percent cumulative preference share, entitled to participate after 9 percent has been paid on the ordinary on equal terms with the latter, whilst the great soap firm of Lever Bros. is offering 8 percent cumulative preference shares at par.

The Bank Return this week makes rather bad reading, for it shows the Government has been borrowing heavily from the Bank:

Public Deposits	£ 5.110.288	increase
Other Deposits.....	„ 23.735.076	increase
Government Securities	„ 41.901.126	increase
Other Securities	„ 13.293.771	decrease
Reserve	„ 0.232.301	decrease
Circulation	„ 0.313.040	increase
Coin and Bullion.....	„ 0.080.739	increase

The proportion has declined by 2¼ percent to 8¾ percent of the liabilities.

The position this week has therefore been as follows: the Government has borrowed £41 millions and the market has repaid the Bank £13 millions, the excess of borrowing has been distributed to the market with the exception of £5 millions about, so that the Other Deposits are up £23 millions, and the Government is £5 millions to the good.

Unfortunately, the Currency Note Return again shows an expanding circulation, the notes outstanding having risen by no less than £2.450.186, so that the outstanding circulation at £352.946.814 higher by £13.460.578 than at the corresponding period of last year. Another £50.000 has added to the Reserve out of the till of the Bank of England, but the reserve proportion has fallen by 0,08 percent compared with last week.

AANTEKENINGEN.

De financiële en economische toestand van Nederland. — Zooals men weet, zijn in de eerste dagen der Brusselsche Conferentie rapporten uitgebracht over den financiëleen toestand der deelnemende landen. In deze reeks heeft Mr. R. J. H. Patijn, gedelegeerde van ons land, over den financiëleen en economischen toestand van Nederland een overzicht gegeven, waarvan de vertaling hieronder volgt:

„De Conferentie heeft gedetailleerde statistische gegevens ontvangen over den financiëleen en economischen toestand van Nederland.

Uit deze gegevens valt af te leiden, dat de financiële positie van Nederland, alhoewel naar verhouding bevredigend, wanneer men haar vergelijkt met die van de staten van het Europeesche vasteland, die aan den oorlog hebben deelgenomen, belangrijk minder rooskleurig is dan in het algemeen ondersteld wordt.

Een overzicht van de voornaamste factoren van den financiëleen toestand van Nederland zal niet nalaten de juistheid hiervan te doen inzien.

De nationale schuld was in ronde cijfers aan het einde van December 1913 f 1.162 miljoen, waarvan f 13 miljoen vlottende schuld. Eind Juni 1920 was de Nederlandsche staatschuld aangegroeid tot f 2.679 miljoen, waarvan f 70 mill. vlottend. In het bedrag van f 2.679.000.000 is niet begrepen een voorschot van f 190.000.000 aan de

Nederlandsche Koloniën, hetwelk op het oogenblik nog een vlottende schuld van het moederland vormt. De Staatschuld is dus toegenomen met 140 pCt. Zij is gestegen met f 1½ milliard of f 220 per hoofd van bevolking. Bovendien hebben de groote gemeenten zich gedurende den oorlog buiten verhouding met nieuwe schulden moeten belasten.

Alhoewel het overdreven zou zijn deze enorme toeneming der staatschuld fataal te achten voor de financiële positie van het land, zoo beteekent zij toch een zware last voor de belastingschuldigen. De dienst van de staatschuld vorderde in 1913 f 38 miljoen, waarvan f 32 miljoen voor rente en 6 miljoen voor aflossing; volgens de begroting van het loopend jaar vordert die dienst f 142 miljoen, waarvan f 105 miljoen voor rente en f 39 miljoen voor aflossing.

Niettemin bevindt Nederland zich in deze beide opzichten in normale omstandigheden, dat het er in geslaagd is bijna zijn geheele schuld te consolideeren en dat zelfs gedurende de oorlogsperiode het zijne gewone uitgaven heeft kunnen dekken door directe en indirecte belastingen en andere gewone inkomstbronnen. Het is er zelfs in geslaagd ongeveer een derde zijner buitengewone uitgaven, uit den oorlogstoestand voortvloeiende, te dekken uit buitengewone belastingen, waarvan de oorlogswinstbelasting de voornaamste vormde. Ware dit niet het geval geweest, dan zou de staatschuld verdriedubbeld zijn.

Naast de uitgaven, welke uit den oorlogstoestand voortvloeiden, zijn ook de gewone staatsuitgaven sedert het begin van 1913 verdriedubbeld, in hoofdzaak als gevolg van de algemeene prijsstijging en de noodzakelijkheid de salarissen der ambtenaren te verhoogen. In 1913 beliep het budget der gewone uitgaven f 218 miljoen; het budget van 1918 bevat een bedrag van f 648 miljoen voor deze uitgaven.

Behalve de buitengewone belastingen, waarvan ik sprak, zijn de gewone belastingen, directe en indirecte met inbegrip van de zegel- en registratierechten, van f 164 miljoen in 1913 gestegen op f 364 miljoen volgens het budget van 1920. Volgens de resultaten van de eerste zes maanden van het loopende jaar zal de werkelijke opbrengst vermoedelijk de f 430 miljoen te boven gaan. Hier dus ook een verdriedubbeling der lasten. Bovendien zal één der buitengewone belastingen nog gedurende jaren worden voortgezet, zoodat zij feitelijk tot de gewone belastingen moet worden gerekend. Voegt men de opbrengst dezer belasting, nl. een belasting op inkomen en vermogen, bekend onder den naam van „verdedigingsbelasting” er bij, dan komt men tot een totaal bedrag van f 470 miljoen. De druk der belastingen is dus gestegen van f 27 per hoofd van bevolking in 1913 tot f 68 in 1920. Het is van belang te constateeren, dat deze vermeerdering in de eerste plaats is toe te schrijven aan de directe belastingen. Terwijl toch de indirecte belastingen, inclusief de zegel- en registratierechten, verdubbeld zijn, zijn de directe belastingen gestegen van f 67 miljoen op f 240 of 250 miljoen. De ontvangsten uit dezen hoofde en gelijkertijds de druk op de bevolking zijn dus bijna viermaal zoo groot als vóór den oorlog.

Ten einde tot dit resultaat te geraken zijn de directe belastingen niet alleen belangrijk verhoogd, maar is tegelijk aan het beginsel van progressie een uitgebreide toepassing gegeven zoowel in het tarief der inkomstenbelasting, als in dat der verdedigingsbelasting, die in hoofdzaak op de vermogens drukt.

Tegelijk met den Staat zijn ook verschillende gemeenten door de omstandigheden gedwongen geworden het tarief hunner inkomstenbelastingen tot de grens der mogelijkheden te verhoogen. Zoo betalen de zeer vermogenden op het oogenblik in de groote steden en in verschillende andere gemeenten aan den Staat en de gemeente — uitsluitend in belastingen op inkomen en vermogen — tot 50 en 55 pCt. van hun inkomen. Houdt men tevens rekening met de andere directe belastingen, dan stijgt dit percentage in verschillende gevallen tot 70 en 80 pCt. Bij deze lasten moet men voegen die van de indirecte belastingen.

Het resultaat van dezen stand van zaken is, dat de particuliere kapitaalvorming teruggebracht is tot een minimum, ver beneden hetgeen het herstel van industrie, landbouw en handel in den staat van vóór den oorlog eischt. Het is dan ook voortdurend moeilijker geworden de leeningen van den Staat te plaatsen, ook al werden zij uitgegeven onder de voorwaarde, dat in geval van mislukking een gedwongen leening zou worden uitgegeven. Deze moeilijkheden namen zoodanigen omvang aan en de bezwaren aan deze sedert 1914 gevolgde wijze van uitgifte verbonden traden zoozeer aan den dag, dat de laatste maal, dat de Staat zich verplicht zag een beroep te doen op het crediet zijner inwoners, men heeft moeten grijpen naar het weinig wenschelijke middel der gedwongen leening.

Met dat al heeft de oorlog in zeker opzicht een gunstigen

invloed gehad op de Nederlandsche industrie. Vóór 1914 gaven de vermogensbezitters in meerderheid de voorkeur aan belegging in allerlei soorten van vreemde waarden boven den aankoop van obligaties of aandelen in Nederlandsche ondernemingen. Nu, nadat zij ongeveer f 2 miljard verloren hebben op Russische effecten en papieren der Centrale landen, zijn zij tot zekere hoogte van die vroegere voorkeur teruggekomen.

Zonder juiste cijfers te kunnen geven, kan men constateeren, dat — zonder dat de staat zich hierin op eenigerlei wijze heeft gemengd — de nationale industrie en de Indische cultures van deze verandering profiteeren. Niettemin zijn zoowel de Regeering als particuliere banken en kooplieden door de omstandigheden verplicht geworden gedurende den oorlog credieten ten beloope van honderden millioenen gulden aan vreemde regeeringen en kooplieden te verstrekken.

Een andere betrekkelijk gunstige factor in de economische verhoudingen in Nederland is, dat de inflatie van het geld belangrijk minder groot is, dan in de meeste landen van het vasteland. Niettemin is de circulatie van bankbiljetten van f 317 millioen aan het eind van Juni 1914 gestegen tot f 1.058 millioen of f 1.100 millioen, daaronder begrepen de 42 millioen muntbiljetten. Tegelijkertijd zijn evenwel de reserves aan goud en zilver in handen van Regeering en Centrale Bank, die op het eerste tijdstip f 172 millioen beliepen (waarvan f 162 millioen goud) gestegen tot f 655 millioen (waarvan f 637 millioen goud) op het tweede.

Deze betrekkelijk gunstige toestand weerspiegelt zich op de wisselmarkt. De koers van den gulden is beneden pariteit ten opzichte van den Zwitserschen franc; omgekeerd echter is ten opzichte van de andere landen van het vasteland de wisselkoers belangrijk in het voordeel van den gulden; zelfs het pond sterling is ongeveer 10 pCt. beneden pariteit, de Franschen en Belgische franc schommelen om 50 pCt. beneden pariteit, de lire staat nog lager, terwijl de valuta der Centrale landen gevallen is op een tiende of een twintigste van den koers van vóór den oorlog.

Evenwel volgt de Nederlandsche gulden thans de algemeene daling van het Europeesche geld ten opzichte van de Vereenigde Staten, Japan en Zuid-Amerika, zulks met een verontrustende snelheid. Terwijl twee of drie maanden geleden de gulden 10 of 12 pCt. had verloren, noteert hij op het oogenblik een dis-agio van 25 of 30 pCt. beneden den dollar.

Deze uiterst abnormale toestanden en in het bijzonder de weinige stabiliteit der koersen, hebben een zeer ongunstigen invloed gehad op den buitenlandschen handel. Al is de handel weldra na den wapenstilstand weer opgenomen, hij is belangrijk beneden zijn vroegeren omvang gebleven.

Behalve dit alles is de verhouding tusschen invoer en uitvoer volslagen abnormaal. De handel in goud en zilver buiten rekening gelaten, beliep de invoer van goederen in 1919 f 2.826 millioen en de uitvoer f 1.411 millioen. De waarde der ingevoerde goederen was dus juist het dubbele van die der uitgevoerde goederen. Een sterke malaise in verschillende takken van landbouw, tuinbouw, visscherij, industrie en buitenlandschen handel is er het gevolg van.

Het is zeer onwaarschijnlijk, dat in dezen stand van zaken verbetering zal komen zolang de wisselmarkt niet opnieuw zekere stabiliteit heeft gevonden.

De politiek der Regeering tegenover dezen economischen toestand is aangewezen. Gedurende den oorlog is de staat gedwongen geweest allerlei soorten van beperkingen aan den buitenlandschen handel aan te leggen, in het bijzonder aan den uitvoer van levensmiddelen en grondstoffen, opdat de bevolking geen gebrek zou hebben aan voedsel en de werkloosheid niet te gevaarlijke afmetingen zou aannemen. Sedert den wapenstilstand konden deze beperkingen geleidelijk vervallen of ten minste verzacht worden en de Regeering beijvert zich binnen de grenzen van het mogelijke het stelsel van het vrije internationale handelsverkeer te herstellen.

Wat den handel in goud en zilver aangaat, wenschen Regeering en Centrale Bank niets liever dan zoo spoedig mogelijk terug te keeren tot het regime van het vrije verkeer. Zolang evenwel de toestanden op de wisselmarkt blijven zooals zij zijn, zien zij zich in dit opzicht genoopt tot groote voorzichtigheid.

Onze autoriteiten, gelijk de Nederlandsche delegatie, hopen dat de heilzame arbeid der Conferentie er toe zal bijdragen dat de internationale financiële verhoudingen zich zoodanig zullen herstellen, dat het mogelijk zal zijn de beperkingen, die de oorlogstoestand deed opleggen, te doen eindigen en dat een krachtige hervatting van het verkeer tusschen de verschillende volkeren op commercieele, intellectueel en humanitair gebied hiervan het gevolg zal zijn."

De handel der Unie van Zuid-Afrika. — In 1910 kwam de Unie van Zuid-Afrika tot stand en dit jaar kan dus zeer geschikt worden aangenomen als uitgangspunt voor een overzicht van de ontwikkeling van den handel van Zuid-Afrika.

Beginnen we een overzicht te geven van de scheepsbeweging. Onderstaand staatje geeft aan het aantal en de tonnage van de vreemde stoom- en zeilschepen, die de havens der Unie zijn binnengeloopen gedurende 1918 en 1919:

	1919		1918	
	Aantal	Tonnemaat	Aantal	Tonnemaat
Stoomschepen	998	3.558.729	924	2.861.364
Zeilschepen	77	88.675	112	128.077
Totaal	1.075	3.647.404	1.036	2.989.440

De hoeveelheid vreemde lading, gedurende dezelfde perioden binnengekomen, bedroeg:

	1919 (tons)	1918 (tons)
Van stoomschepen	1.047.293	939.059
Van zeilschepen	146.681	180.803
Totaal	1.193.974	1.119.862

Voornamelijk zijn het Britsche en Amerikaansche schepen (V. S.), die het goederenvervoer van en naar de Unie bewerkstelligen, zooals duidelijk blijkt uit de tabel der op de Unie handeldrijvende landen, waarin zoowel de binnenkome lading van, als de uitgaande lading naar die landen, is aangegeven:

	Binnenkom. lading		Uitgaande lading	
	(1919 t.)	(1918 t.)	(1919 t.)	(1918 t.)
Engeland	940.159	764.659	2.294.752	2.023.164
Vereen. Staten	74.123	64.222	60.145	33.207
Argentinië	422	—	1.442	—
Brazilië	—	7.529	—	8.275
Chili	2.968	—	—	—
Denemarken ..	16.674	14.707	5.171	2.691
Nederland	3.588	10.223	60.938	12.137
Finland	—	—	3.791	—
Frankrijk	4.315	2.242	2.737	6.726
Griekenland ..	—	—	343	7.965
Japan	40.632	114.365	129.510	189.275
Noorwegen	31.363	65.118	31.095	43.508
Portugal	2.782	5.840	20.941	28.856
Rusland	12.546	12.715	6.822	10.612
Spanje	—	421	1.386	82.884
Zweden	64.402	57.821	33.551	84.243
Totaal	1.193.974	1.119.862	2.652.624	2.533.593

Aanzienlijk was in 1918 het aandeel van Japan, van waaruit de invoer in 1914 nog nihil was, in 1918 het hoogtepunt bereikte, n.l. 114.365 ton, om daarna in 1919 weder te dalen tot bijna 40.000 ton. De uitvoer naar Japan bedroeg in 1914 5.713 ton, in 1918 189.275 ton, doch liep in 1919 terug tot 129.510 ton.

De totale waarde van den invoer van de Unie van Zuid-Afrika gedurende 1919, bedroeg £ 50.791.205, voor 1918 £ 49.487.168, een vermeerdering dus van meer dan £ 1.3 millioen, welke vul. toe te schrijven is aan groote invoeren door de Regeering van locomotieven, rollend materieel, ijzer- en staalfabrikaten en — het is zeker de moeite waard het te vermelden — van vliegtuigen en onderdeelen daarvan. Daartegenover staat echter een verminderde invoer van katoen- en wolfabrikaten, doordat er enorme voorraden van deze artikelen zich in de Unie bevonden.

Het hooge waardecijfer van den invoer voor 1919 is echter hoofdzakelijk toe te schrijven aan de ontzettend hoge prijzen van levensmiddelen in de landen van oorsprong, vooral in de oorlogvoerende landen. De gemiddelde waarde per ton ingevoerde lading steeg van £ 15.54 in 1913 tot £ 41.73 in 1918, liep daarna in 1919 iets terug tot £ 39.66. Onderstaand staatje geeft de voornaamste stijgingen en dalingen van den invoer aan gedurende 1919, de invoer van levensmiddelen is hieronder echter niet begrepen.

Artikel	Vermeerd. Vermind.	
	£	£
Landbouwwerktuigen en machinerieën..	185.921	—
Levend vee:		
Stieren en ossen	222.236	—
Schapen en lammeren.....	133.881	—
Katoen-fabrikaten	—	6.784.836
Electrische machines en werktuigen ..	461.987	—
IJzer en staal:		
Pijpen en monteerenbehoeften ..	302.926	—
Gegalvaniseerd en gegolfd	217.899	—
Machinerieën:		
Voor de industrie	322.738	—
Voor den mijnbouw.....	190.668	—
Motoren.....	853.865	—
Oliën en mineralen.....	471.801	—
Wol-fabrikaten.....	—	474.975

Opvallend is de groote invoer van motoren, in 1918 werden meer dan 4000 ingevoerd. Als bewijs van het steeds toenemende streven de meest moderne methoden van bebouwing toe te passen diene wel het hooge cijfer van den invoer van „farm-tractors” in 1919:

Land van oorsprong	Aantal	Waarde
Engeland.....	4	£ 1.096
Canada.....	21	„ 4.239
Vereenigde Staten van N.-A.	269	„ 47.977
	294	£ 53.312

Zeer groot was de invoer van machines voor industrieele doeleinden; de voornaamste plaats onder de industrieën van Zuid-Afrika bekleeden wel de suiker-, rubber- en lederindustrie. De gezamenlijke opbrengst van alle industrieën bedroeg voor 1917-1918 meer dan £ 60 miljoen, waaronder die van levensmiddelen alleen £ 16 miljoen.

De belangrijkheid van de verschillende havens van de Unie van Zuid-Afrika voor den handel komt tot uiting in onderstaand staatje, waarin zoowel het cijfer van den invoer via die haven, als het percentage aandeel in den totalen invoer van de Unie staat vermeld.

	1919		1918	
	£	Percent.	£	Percent.
Kaapstad	12.514.761	26,79	6.147.253	18,08
Port Elizabeth ..	9.054.608	19,38	7.643.239	22,47
East London	3.606.957	7,72	3.673.278	10,80
Durban.....	17.442.208	37,34	10.148.031	29,84
Delagoa Baai	2.709.880	5,80	5.831.222	17,15
Mossel Baai.....	213.161	0,46	427.230	1,26
Overige havens ..	1.171.220	2,51	136.925	0,40
	46.712.795	100,—	34.007.178	100,—

Onder de landen, die in de Unie importeerden, staat Engeland bovenaan, de invoer bedroeg in 1918 £ 21.000.000, verminderde echter gedurende 1919 met meer dan £ 4 miljoen, voornamelijk veroorzaakt door den verminderden invoer van katoen-fabrikaten. Een overzicht van de verschillende in de Unie importeerende landen vindt men in het volgende staatje:

	1919		1918		1913		1910	
	%	%	%	%	%	%	%	
Groot-Brittannië	45,5	54,1	54,4	59,0				
Britsche Bezittingen:								
Canada	3,9	2,0	2,2	1,9				
Australië	3,5	2,5	5,2	4,7				
Indië	5,5	7,1	2,8	2,3				
Overige bezittingen	3,7	2,8	1,7	1,8				
Vereenigde Staten ..	24,1	13,9	9,5	7,8				
Nederland.....	0,4	0,8	2,2	1,6				
Zweden.....	1,8	2,0	1,8	1,9				
Japan.....	3,8	5,6	0,3	0,2				
Duitschland	0,1	0,0	8,8	10,3				
Totale waarde	£ 46.712.795	£ 47.397.389	£ 38.526.381	£ 34.007.178				

Gaan we den uitvoer na, dan zien we, dat, althans voor het jaar 1919, de handelsbalans van de Unie van Zuid-Afrika ten gunste van dit land overslaat. Bedroeg de totale invoer over 1919 ruim £ 46 miljoen, de totale uitvoer overtrof dit bedrag met ongeveer £ 6 miljoen, bedroeg nl. £ 52.098.752, hetgeen, vergeleken met 1919, een vermeerdering van meer dan

£ 19 miljoen beteekent, welke voornamelijk te zoeken valt bij den enormen uitvoer van wol, die gedurende 1919 met meer dan £ 6 miljoen toenam, en bij den verhoogden uitvoer van diamanten van ongeveer £ 4½ miljoen. Ook struisveeren en schapehuiden werden op groote schaal uitgevoerd.

Onderstaande cijfers geven een overzicht van den totalen uitvoer, dien van ruw goud inbegrepen, over de navolgende jaren:

1919	1918	1913	1910
£ 83.522.732	£ 64.671.739	£ 64.015.645	£ 53.753.520

Schakelt men den uitvoer van goud uit, dan verkrijgt men de volgende cijfers:

1919	1918	1913	1910
£ 48.132.123	£ 28.912.736	£ 26.426.246	£ 19.508.590

Hoewel natuurlijk tot deze enorme stijging gedurende de periode 1918—1919 ook de verhoogde prijzen hebben bijgedragen, vormt de hoofdoorzaak toch de sterk vermeerderde uitvoer van verschillende producten, waaronder van wol wel in de eerste plaats, deze sprong van 116 miljoen pond in 1918 op 185 miljoen in 1919. Daarnaast ook verhoogde uitvoer van huiden, struisveeren, suiker, kaas, gedroogde vruchten enz.

Zeer sterk was de stijging in de groep landbouw- en veeteeltproducten, de uitvoer hiervan bedroeg in 1919 £ 32.820.388, in 1910 slechts ruim £ 9 miljoen.

Welk een bron van inkomen de wolteelt voor de Unie vormt, bewijst naast den ongekend hoogen uitvoer van bijna 185 miljoen pond in 1919 (in 1898 slechts 30 miljoen), de meer dan 200 pCt. gestegen prijs per pond wol. 1919 was in de geschiedenis van de schapenteelt van de Unie van Zuid-Afrika wel een recordjaar. Onderstaand staatje geeft aan de hoeveelheid uitgevoerde wol gedurende elk jaar van het laatste decennium, alsmede de gemiddelde waarde per pond wol:

	Hoeveelheid	Gemiddelde waarde	
		lb.	per pond
1919....	184.927.986	s. d.	1 11¼
1918....	115.634.498		1 8
1917....	117.657.142		1 6
1916....	136.395.191		11½
1915....	170.003.173		7½
1914....	133.981.317		7½
1913....	176.971.865		7¾
1912....	161.974.684		7
1911....	132.207.029		7
1910....	121.668.028		7½

Verder is van groot belang voor de Unie de uitvoer van diamanten; hierop is van niet weinig invloed een soort van trustvorming onder de vier grootste diamanthandelaren in de Unie, waardoor ten bate der bij de delving betrokkenen de prijs wordt op peil gehouden.

Hoe langer hoe meer verdringen de inlandsche boter en kaas het buitenlandsche product van de markten der Unie en ook op de buitenlandsche markt hebben zij zich reeds een goede positie veroverd.

	Invoer		Uitvoer	
	1915-1919	1910-1914	1915-1919	1910-1914
Boter	5.102.449	20.465.024	6.369.786	194.612
Kaas	6.762.325	25.575.582	2.053.715	2.084

De levensmiddelenindustrie over het algemeen heeft groote vorderingen gemaakt sinds de oprichting van de Unie. Was in 1910 de handelsbalans bijna in elk opzicht ten gunste van den invoer, in 1919 was deze toestand, zoals we hebben gezien, geheel omgeslagen.

Van groote betekenis in de toekomst kan de uitvoer van ruwe katoen worden. Reeds sedert lang is de katoencultuur in de Unie beoefend geworden, eerst in de laatste jaren zijn er echter werkelijk ernstige pogingen gedaan deze meer intensief en productief te doen zijn, welke pogingen met goeden uitslag zijn beloond; vele landstreken der Unie blij-

ken geschikt voor deze cultuur. De hoeveelheid uitgevoerde katoen bedroeg in:

1919.....	289.890 lb.
1918.....	183.228 „
1913.....	32.471 „
1910.....	17.635 „

Gedurende den oorlog hebben de Zuid-Afrikaansche kolen¹⁾ zich een naam in het buitenland verworven; bedroeg de uitvoer in 1910 slechts 138.694 ton, in 1919 was deze tot 1.092.010 gestegen, een aanmerkelijke vooruitgang dus.

Als overzicht van de landen, waarheen de uitvoer van de Unie van Zuid-Afrika voornamelijk is gericht, diene onderstaande tabel:

	1919		1918	
	Bedrag £	Percentage	Bedrag £	Percentage
Engeland	29.357.730	61,0	15.574.505	79,8
Britsche Bezittingen	3.896.797	8,1	100.864	0,5
Vereen. Staten	7.830.379	16,3	401.820	2,1
Japan	8.752.213	7,8	45	—
België	1.219.898	2,5	668.020	3,4
Frankrijk	975.538	2,0	167.946	0,9
Duitschland	—	—	1.813.963	9,3
Overige landen	1.099.568	2,3	781.427	4,0
	48.132.123	100,—	19.508.590	100,—

¹⁾ Zie pgn. 816 en 841 van dezen jaarg.

ONTVANGEN:

Annuaire International de Statistique, Volume VII, publié par l'Office Permanent de l'Institut International de Statistique, la Haye 1920.

Het Wetsontwerp tot Herziening van het Zeerecht, publicatie van de Vereeniging „Handelsrecht.”

In dit geschriftje wordt een overzicht gegeven van de verbeteringen, die het Ontwerp Molengraaff in ons Zeerecht zal brengen.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

The American Journal of International Law. — New York, Juli 1920.

B. Mathieu, The neutrality of Chile during the European war; J. B. Moore, The Pan-American finan-

cial conferences and the Inter-American High Commission; Ch. H. Stockton, The Declaration of Paris; A. K. Kuhn, International aerial navigation and the Peace Conference.

Zeitschrift für Völkerrecht. — Breslau, XI Band, 4 Heft.

Josef Kohler †; Dr. W. Mettgenberg, Luxemburg; Dr. F. Giese, Staatsrecht und Staatsgebiet; Dr. F. Scholz, Liquidation deutschen Gesellschaftsvermögens nach dem Versailler Friedensvertrage (1919); W. Schücking, Die Entschädigung der deutschen Reichsangehörigen hinsichtlich der Liquidation oder Zurückbehaltung ihres Eigentums, ihrer Rechte oder Interessen in den feindlichen Ländern; Kisker, Zur Frage der mehreren Staaten gemeinsamen Gewässer; Dr. C. Koehne, Der Erwerb der Staatsangehörigkeit durch Eheschliessung; Dr. F. von Martitz, Ueber Friedensblockaden.

Rechtsgeleerd Magazijn. — Haarlem, jaarg. 39, afl. 3/4.

Mr. L. van Praag, Inkrimping en uitbreiding van jurisdictie en competentie der rechterlijke macht door partijen; Mr. F. G. Scheltema, De openbare weg en de beperking van den eigendom; Mr. W. H. Drucker, Overzicht der Engelsche wetgeving gedurende het jaar 1918; Mr. E. H. von Baumhauer, De arbeidsrechtspraak in het typografenbedrijf; Mr. C. A. Wiencke, Zakelijke rechten op zelfbestuursgronden?

The geographical Journal. — Londen, September 1920.

J. Tilho, The exploration of Tibesti, Erdi, Borkou, and Ennedi in 1912—1917; F. K. Ward, The valleys of Kham; B. G. Corney, The isles of San Felix and San Nabor; S. F. Newcombe, The practical limits of aeroplane photography for mapping; A. Voysey, Notes on the Lajá; H. R. Mill, Antarctic meteorology.

Technik und Wirtschaft. — Berlijn, Augustus 1920.

H. Schumacher, Gegenwartfragen des Sozialismus; Th. Schuchart, Verhütung und Beseitigung gewerblicher Streitigkeiten in den Vereinigten Staaten; J. Kollmann, Der Eisenwirtschaftsbund; E. Jenny, Der Bolschewismus als Arbeitsherr.

MAANDCIJFERS.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN JUNI 1920.

(Ontleend aan „de Ingenieur“.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			Juni 1920.	Juni 1919.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N.C.-S., Noord-Brab. Duitse Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 6.929.801,—	f 8.775.879,—	f 16.462.882,—	f — ¹⁾
Tramwegmaatschappij „De Meijerij”	—	—	32.236,49	29.305,83 ¹⁾
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	56.166,04	69.479,75	129.928,85	136.998,04
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	28.213,65 ¹⁾	16.724,79 ¹⁾	48.382,06	37.902,74 ¹⁾
Dedemsvaartsche Stoomtramwegmaatschappij	11.490,44	31.767,65 ¹⁾	44.841,20	40.086,81
Rotterdamsche Electriche Tramwegmij.	495.069,43 ¹⁾	—	495.069,43 ¹⁾	356.858,34 ¹⁾
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	85.121,02	76.020,31 ¹⁾	161.141,33 ¹⁾	189.651,07
Zuider Stoomtramwegmaatschappij	10.199,74	7.016,29	17.095,14 ¹⁾	17.613,94
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij lijn Samarang—Vorstenlanden—Willem I..	—	—	773.000,—	613.867,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	25.700,—	21.800,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	83.300,—	65.200,—
Samarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch... ..	—	—	529.500,—	368.700,—
Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	396.300,—	306.000,—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	100.800,—	83.400,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo	—	—	14.500,—	9.800,—
Deli-Spoorwegmaatschappij	—	—	658.000,—	529.461,—
Madoera Stoomtramwegmaatschappij	—	—	128.000,—	83.000,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	20.646,—	24.908,—	45.554,—	35.134,—

Nagekomen over Mei.

Dedemsvaartsche Stoomtramwegmaatschappij .. | f 15.190,39 | f 28.743,98 | f 45.862,08¹⁾ | f 45.966,75

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur” ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek” ontleend.
¹⁾ Definitieve opgave.

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. *)
(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek”)

Naam van de Mijn	Juli		Augustus	
	1920	1919	1920	1919
Staatmijnen.				
Wilhelmina.....	48.501	48.662	48.920	42.414
Emma.....	73.727	54.136	70.053	51.179
Hendrik.....	34.233	28.246	36.138	25.656
Totaal....	156.461	131.224	155.111	119.249
Particul. mijnen.				
Domaniale mijn..	47.476	43.664	50.021	41.660
Mijn Laura en Ver- eeniging.....	48.099	47.752	48.123	43.449
Oranje-Nassau mijnen.....	75.982	67.779	72.784	62.513
Mijn Willem So- phie.....	20.610	14.900	20.745	14.930
Totaal....	192.167	174.095	191.673	162.553
Totaal algemeen	348.628	305.319	346.784	281.802

*) In tonnen.

Het „Maandschrift” teekent bij de cijfers aan: waar de voor 1919 opgenomen cijfers verschillen met die in vorige afleveringen, vindt dit zijn oorzaak in het feit, dat van den Hoofdingenieur der Mijnen thans een rectificatie werd ontvangen ter verkrijging van overeenstemming met de cijfers in diens jongste jaarverslag, welke de juiste zijn. In enkele gevallen (zie de mijn Laura en Vereeniging en de Domaniale mijn) verkrijgt men bij optelling der maandcijfers niet het voor het geheele jaar opgegeven getal. In de maandopgaven dezer mijnen waren n.l. fouten geslopen, terwijl het niet mogelijk is deze alsnog te herstellen.

Evenals in vorige afleveringen zijn in de cijfers niet begrepen de hoeveelheden geproduceerd kolenslik. Deze bedroegen voor alle mijnen te zamen in het jaar 1919 blijkens thans verkregen opgave 138.518 ton en in de eerste 8 maanden van 1920 107.950 ton.

Zoals uit deze cijfers valt af te leiden, werd in de maanden Januari tot en met Augustus in dit jaar rond 250.000 ton meer geproduceerd dan in dezelfde periode van 1919, d. i. een toeneming van ongeveer 11 pCt.

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

AUGUSTUS	1918	1919	1920
Inlagen.....	f 9.271.967	f 11.318.100	f 11.337.934
Terugbetalingen ..	6.748.418	9.807.121	9.317.723
Tegoed der inleggers op ultimo.....	228.310.541	260.432.007	267.785.489
Nom. bedr. der uitat. staats-schuldboekjes op ultimo.....	31.016.850	36.212.650	40.489.200
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uit- gegeven.....	10.123	11.776	10.338
Aantal geheel af- betaald.....	5.466	6.775	7.828
Aantal uitstaande op ultimo.....	1.797.144	1.871.876	1.905.655

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Aug. 1919		Aug. 1920	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekening- houders op u ^o .	17.453	—	27.945	—
Aantal rekenin- gen op u ^o	18.056	—	28.722	—
Stortingen.....	85.728	42.039.213	144.195	64.602.581
Overschrijvingen ..	43.719	108.871.790	78.490	155.077.287
Afschrijvingen ..	51.016	24.139.506	66.639	70.723.324
Totaal tegoed reke- ninghouders op u ^o .	—	143.821.716	—	68.772.799

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 4½ 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7½ 16 Spt. '20
{ Bel. Binn. Eff. 4½ 1 Juli '15	Bk. v. Noorw. 6-6½ 18 Dec. '19
{ Vrsch. in R.C. 5½ 19 Aug. '14	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5½ 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. . 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5 12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië. 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3½ 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call. money
9 Oct. '20	4½	3½	6¾	4-½	—	7½-8 1)
4-9 „ '20	4-½	3½-4	6¾	4-½	—	6-8
27 S.-2 O. '20	4-½	3¾-4¾	6¾	4-½	—	6-9
20-25 S. '20	3½-4	3¼-4½	6¾	4-½	—	6-7
6-11 O. '19	3¾-4	4-½	4½	4-½	—	6-12
7-12 O. '18	3½-4	3¾-4	3½-4	4-½	—	5¾-6
20-24 Juli '14	3½-¾	2¼-¾	2¼-¾	2¼-½	2¾	1¾-2½

1) Notering van 8 Oct. 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen was deze week zeer gezocht, een verschijnsel, dat zich over de geheele wereld openbaarde. De koers liep dan ook overal flink omhoog. Geopend op circa 11.19 werd al spoedig 11.27 bereikt, waarna Zaterdag een verdere stijging tot 11.32 plaatsvond. Parijs, Brussel, New York, Zwitserland en Spanje bleven de geheele week vrijwel onveranderd. Berlijn was aangeboden. Geopend op circa 5.25 daalde de koers Woensdag tot iets onder 5.—, waarna verder meestal omstreeks 5.05 verhandeld werd. Heden zeer flauw en voor 4.85 verkrijgbaar. Weenen eveneens sterk aangeboden en verschillende dagen bijna onverkoopbaar. Scandinavië weder zeer onregelmatig voor Christiania. Stockholm en Kopenhagen daarentegen vrij stationnair. Indië flauwer ca. 100¼. Buenos Aires onveranderd. Canada vaster; 2.93, oplopend tot 2.98 à 2.99.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York **)
4 Oct. 1920..	11.21½	21.57½	5.25	1.30	—	—
5 „ 1920..	11.23½	21.45	5.12½	1.27½	22.65	3.21½
6 „ 1920..	11.23	21.47½	5.05	1.17½	22.67½	3.21
7 „ 1920..	11.27	21.50	5.20	1.17½	22.65	3.21½
8 „ 1920..	11.28¾	21.50	5.05	1.12½	22.65	3.22½
9 „ 1920..	11.32	21.50	5.05	1.15	—	—
Laagste d. w. 1)	11.19	21.40	4.97½	1.10	22.52½	3.20¼
Hoogste „ „ 1)	11.32½	21.65	5.25	1.35	22.80	3.22½
2 Oct. 1920..	11.20½	21.60	5.25	1.35	22.60	3.21½
25 Sept. 1920..	11.24	21.60	5.02½	1.35	22.82½	3.21½
Muntpariteit..	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Notering van 1 Oct. 1920.

3) Idem van 24 September 1920.

Data	Stock- holm *)	Kopen- hagen *)	Chrs- tania *)	Zwitser- land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
4 Oct. 1920	65.15	44.90	44.90	51.50	47.25	100-½
5 „ 1920	64.25	45.30	45.30	51.55	47.25	100-½
6 „ 1920	64.30	45.45	45.45	51.75	47.25	100-½
7 „ 1920	64.60	45.—	44.70	51.60	47.25	100-½
8 „ 1920	64.25	45.10	44.80	51.60	47.45	100-½
9 „ 1920	64.10	45.20	44.90	51.65	47.25	100-½
L'ste d. w. 1)	64.—	44.90	44.60	51.40	47.—	100
H'ate „ „ 1)	64.30	45.30	45.30	51.70	47.50	100½
2 Oct. 1920	63.80	45.—	45.50	51.55	47.25	102-½
25 Sept. 1920	64.50	43.80	43.—	51.90	47.30	102¼-¾
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
9 Oct. 1920	3.50.62	6.64	nom.	***
Laagste d. week	3.49.—	6.64	nom.	***
Hoogste „ „	3.51.75	6.69	nom.	***
2 Oct. 1920	3.49.50	6.70	nom.	***
25 Sept. 1920	3.48.75	6.64	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/10

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	25 Sept. 1920	2 Oct. 1920	4-9 O. 1920 Laagste	9 Oct. 1920 Hoogste
Alexandrië ..	Piastr. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires! ..	d. p. \$	58 1/2	56 3/4	56 1/2	57 1/4
Calcutta	£ p. rup.	1/10 1/8	1/9 3/16	1/7 1/2	1/9 3/8
Hongkong ...	id. p. \$	4/3 1/2	4/3 1/2	4/0	4/3 1/2
Lissabon ...	d. per Mil.	11	10 5/8	10 1/4	11 1/4
Madrid	Peset. p. £	23.75	23.75	23.70	23.95
*Montevideo!	d. per \$	58 1/2	57 1/4	56 3/4	58
Montreal, ...	\$ per £	3.87	3.85	3.79	3.86
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	12 3/8	12 3/8	12 3/8	12 1/4
Rome	Lires p. £	84.00	83.75	84.00	91.50
Shanghai ...	£ p. tael	5/11 3/4	5/11 1/4	5/5 1/2	5/10 1/2
Singapore ...	id. p. \$	2/3 27/32	2/3 27/32	2/3 11/10	2/4
*Valparaiso..	d. p. peso	11 1/4	11 1/8	10 1/2	10 3/8
Yokohama ..	£ per yen	2/11 1/8	2/10 7/8	2/10 3/4	2/11 1/2

* Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
9 Oct. 1920	56 7/8 1)	85 3/4	
2 „ 1920	59 2)	91	
25 Sept. 1920	59 1/2	93	
18 „ 1920	59 1/2	93 3/4	
11 Oct. 1919	62 7/8	117 7/8	
11 Oct. 1918	49 1/2	101 1/8	
20 Juli 1914	24 1/4 3)	54 1/8	

1) Noteering van 8 October. 2) Idem van 1 Oct.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 11 October 1920.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 59.400.718,87 B.-bk. „ 4.575.194,49 Ag.sch. „ 69.447.028,07	f 133.422.941,43
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 26.001.681,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		26.001.681,—
Beleeningen	H.-bk. f 128.426.989,76 incl. vrach. B.-bk. „ 25.700.354,78 in rek.-crt. Ag.sch. „ 167.522.355,94 1/2 op onderp.	f 321.649.700,48 1/2
Op Effecten	f 315.621.200,48 1/2	
Op Goederen en Spec.	6.028.500,—	321.649.700,48 1/2
Voorschotten a. h. Rijk		10.535.796,77 1/2
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.426.860,— Muntmat., Goud „ 579.921.066,39	f 636.347.726,39
Munt, Zilver, enz.	18.269.148,15 1/2	
Muntmat., Zilver		654.616.874,54 1/2
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 4.121.033,62 1/2 id. van 1/2 v. h. kapit. „ 3.843.227,37 1/2	7.964.261,—
Geb. en Meub. der Bank		3.594.000,—
Diverse rekeningen		27.546.383,14
		f 1.185.331.638,37 1/2
Passiva.		
Kapitaal		f 20.000.000,—
Reservefonds		5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop		1.061.807.465,—
Bankassigatiën in omloop		2.340.561,52
Rek.-Cour. } Het Rijk f — saldo's: } Anderen „ 83.983.531,50		83.983.531,50
Diverse rekeningen		12.200.080,35 1/2
		f 1.185.331.638,37 1/2

NED. BANK 11 October 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo f 424.194.997,56
Op de basis van 2/3 metaaldekking „ 194.568.685,96
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 2.120.974.985,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's		2.549.009,84
Buitenlandsche wissels		3.621.874,—
Beleeningen		694.397,03
Goud		
Zilver	251.288,12 1/2	
Bankbiljetten		4.267.555,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	8.570.052,63 1/2	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
11 Oct. 1920	636.348	18.269	1.061.807	86.324
4 „ 1920	636.348	18.018	1.066.075	76.382
27 Sept. 1920	636.348	17.732	1.030.310	69.473
20 „ 1920	636.348	17.382	1.028.027	72.124
13 „ 1920	636.339	17.096	1.026.215	75.112
11 Oct. 1919	632.173	4.662	1.015.774	66.600
12 Oct. 1918	707.517	8.065	982.137	73.964
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekking-percentage
11 Oct. 1920	133.423	28.000	321.650	424.195	57
4 „ 1920	135.972	—	322.344	425.079	57
27 Sept. 1920	101.917	—	313.942	433.327	59
20 „ 1920	93.677	—	314.962	432.904	59
13 „ 1920	91.100	—	317.576	432.347	59
11 Oct. 1919	127.119	76.000	229.635	419.592	59
12 Oct. 1918	118.290	91.000	117.106	503.772	68
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1)	75

1) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	4 Oct. 1920	11 Oct. 1920
Aan schatkistpromessen..	f 365.270.000,—	f 363.470.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ —	„ 28.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 18.838.000,—	„ 18.838.000,—
Aan zilverbons	„ 52.630.527,75	„ 53.000.786,75

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
2 Oct. 1920	***	***		577.000
25 Sept. 1920	***	***		569.000
18 „ 1920	***	***		572.000
21 Aug. 1920	210.038	6.439	345.291	211.702
14 „ 1920	206.660	6.445	344.491	209.969
7 „ 1920	206.696	6.259	338.922	207.206
31 Juli 1920	204.722	6.139	334.549	192.162
4 Oct. 1919	161.046	2.872	289.025	108.415
5 Oct. 1918	98.687	14.824	186.350	77.109
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dekking-percentage
2 Oct. 1920		339.500		***	116.000	***
25 Spt. 1920		335.500		***	114.500	***
18 „ 1920		339.000		***	113.000	***
21 Aug. 1920	28.221	27.872	168.531	19.297	105.216	39
14 „ 1920	28.385	24.114	183.082	17.232	102.351	38
7 „ 1920	27.888	24.098	185.312	14.721	103.869	39
31 Juli 1920	27.902	22.878	165.154	24.020	105.665	40
4 Oct. 1919	11.872	14.224	185.001	31.960	84.609	41
5 Oct. 1918	8.429	27.524	75.761	16.136	61.692	43
25 Juli 1914	7.269	6.395	47.934	2.228	4.842 2)	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 2/3 metaaldekking.

DE SURINAAMSCH BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
4 Sept. 1920 ..	1.081	2.229	971	1.775	921
28 Aug. 1920 ..	1.081	2.146	1.039	1.787	706
21 " 1920 ..	1.081	2.053	1.005	1.800	709
14 " 1920 ..	1.079	2.267	954	1.759	641
6 Sept. 1919 ..	953	1.511	1.115	1.506	438
7 Sept. 1918 ..	816	1.621	960	1.129	168
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	785	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
6 Oct. 1920	123.195	127.804	356.176	28.500	325.655
29 Sept. 1920	123.115	127.491	353.795	28.500	322.425
22 " 1920	123.065	125.486	353.038	28.500	321.925
15 " 1920	123.093	125.165	354.416	28.500	323.975
8 Oct. 1919	88.127	84.406	339.486	28.500	321.603
9 Oct. 1918	73.109	62.796	282.225	28.500	261.160
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingsperc. ¹⁾
6 Oct. '20	63.789	96.019	21.250	134.762	13.841	8,87
29 Sept. '20	21.888	109.313	16.139	111.027	14.073	11,10
22 " '20	35.518	88.723	16.708	105.448	16.029	13,12
15 " '20	56.103	83.391	15.202	122.575	16.379	11,90
8 Oct. '19	57.231	81.707	23.151	120.332	22.171	15,45
9 Oct. '18	59.243	95.511	28.328	137.586	28.763	17,33
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingsperc. ¹⁾
30 Sept. '20	1.098.551	1.091.660	19.861.355	61.735.489	34
23 " '20	1.098.629	1.091.665	18.980.197	59.263.661	34
15 " '20	1.098.211	1.091.664	18.840.145	58.927.894	34
8 " '20	1.098.326	1.091.666	18.649.921	58.752.267	34
30 Sept. '19	1.115.881	1.096.571	9.045.020	29.784.100	34
30 Sept. '18	2.563.033	2.447.215	2.646.896	15.334.358	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Cr.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
30 Sept. 1920	54.995.623	20.053.596	33.283.400	19.815.300
23 " 1920	46.933.499	14.217.367	32.045.500	18.933.600
15 " 1920	49.919.815	17.206.870	32.046.800	18.805.300
8 " 1920	44.860.201	12.074.488	32.028.200	18.604.600
30 Sept. 1919	33.859.042	13.019.450	20.954.300	9.019.200
30 Sept. 1918	23.830.058	14.538.078	11.502.200	2.636.000
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en belcentingen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Cr. saldt
7 Feb. '20	1) 290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
23 " '19	297.363	17.856.786	32.954.000	53.109.418	7.641.778
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.662 goud, 10.818 buitenlandsche goudwissels en 56.948 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Bull.gew. voorsch. ald. Staat
7 Oct. '20	5.481.108	1.948.367	256.453	1.202.113	26.600.000
30 Sept. '20	5.479.550	1.948.367	256.306	1.079.786	26.600.000
23 " '20	5.489.579	1.956.895	261.057	613.311	26.600.000
16 " '20	5.520.567	1.978.278	255.005	634.156	26.600.000
9 Oct. '19	5.574.475	1.978.278	290.603	790.257	25.050.000
10 Oct. '18	5.439.271	2.037.108	320.054	1.574.028	18.400.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Belcenting	Bankbiljetten	Rek. Cr. Particulieren	Rek. Cr. Staat
	2.330.453	481.088	2.077.849	39.567.316	3.156.484	45.601
2.293.167	482.337	1.987.872	39.207.943	3.251.403	55.918	
1.964.641	483.219	1.982.900	38.689.733	3.825.114	59.385	
1.859.724	484.104	1.991.282	38.665.735	3.026.086	34.842	
928.667	684.587	1.305.185	36.726.249	2.762.461	56.712	
867.983	1.056.136	841.265	30.639.744	2.899.423	97.403	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldt	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Cr. partit.
7 Oct. '20	358.324	84.653	480.000	681.221	5.743.863	1.149.423
30 Sept. '20	358.188	84.653	480.000	713.459	5.736.056	1.149.006
23 " '20	358.155	84.653	480.000	687.976	5.637.866	1.254.030
16 " '20	358.168	84.653	480.000	671.552	5.645.721	1.369.358

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenl.		
10 Sept. '20	1.976.226	1.285.013	111.455	155.021	3.295.175
3 " '20	1.962.310	1.275.278	111.455	155.647	3.243.270
27 Aug. '20	1.971.825	1.300.959	111.455	156.002	3.203.637
20 " '20	1.966.351	1.304.879	111.455	155.486	3.174.725
12 Sept. '19	2.068.867	1.299.535	—	69.632	2.621.228
13 Sept. '18	2.023.558	1.190.072	5.829	52.481	2.295.031

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. ¹⁾	Percent. Gouddekking circul. ²⁾
10 Sept. '20	2.992.181	2.516.477	97.191	42,8	46,8
3 " '20	3.058.428	2.490.035	97.133	42,5	46,6
27 Aug. '20	2.989.092	2.447.756	97.055	43,2	47,7
20 " '20	2.940.026	2.484.556	96.759	43,5	48,1
12 Sept. '19	2.116.843	2.649.514	85.140	49,6	60,0
13 Sept. '18	1.910.178	2.284.107	78.689	51,9	67,2

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opsch. schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
3 Sept. '20	819	16.927.978	1.394.957	14.081.871	2.767.782
27 Aug. '20	820	16.930.987	1.372.075	14.130.071	2.745.231
20 " '20	818	16.882.540	1.362.501	14.125.024	2.723.828
13 " '20	815	16.820.434	1.392.064	14.160.949	2.724.090
5 Sept. '19	774	15.233.886	1.342.058	13.510.339	1.921.549
6 Sept. '18	735	12.999.208	1.192.072	11.368.823	1.461.373

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 11 October 1920.

De Internationale Financiële Conferentie te Brussel is deze week uiteengegaan, na de resultaten harer verschillende zittingen te hebben neergelegd in een aantal resoluties, die thans aan de openbaarheid zijn prijsgegeven. Naarmate men zijne verwachtingen aangaande deze resultaten hooger of minder hoog gespannen had, kunnen de resoluties minder of meer tevredenheid wekken; heeft men in het oog gehouden dat de conferentie niet was bijeengeroepen om een universeel geneesmiddel tegen onze moderne, economische wereldkwalen samen te stellen, maar slechts bedoeld was als een raadgeefster op financieel gebied voor den Volkenbond, dan moet men erkennen, dat de besluiten zooals zij in de eindresoluties zijn neergelegd eenigē tevredenheid vermogen te wekken. Natuurlijk zijn het meer wenschelijkheden als mogelijkheden, die de Conferentie uitspreekt en een deel der adviezen draagt niet de attractie van het nieuwe, doch zelfs voor zooverre de raadgevingen hier en daar als gemeemplaatsen mogen worden gekenschetst, hebben zij toch het nut, dat zij, zij het oude, dan toch juiste maxima, waarvan in de laatste jaren maar al te gaarne werd afgeweken, opnieuw belichten. Wij achten het hier niet de plaats om op den inhoud van de resoluties afzonderlijk in te gaan; dit staat wel vast, dat de conferentie geenszins nutteloos geweest is, zelfs al zou zij, buiten de mogelijkheid van het verlenen van internationale credieten en de kans op het instellen van een permanent financieel raadgevend lichaam bij den Volkenbond, dat de werkzaamheden ter Conferentie aangevangen moet voortzetten, slechts de wenschelijkheid gepreconiseerd hebben van internationaal overleg, ook bij de financiële kwesties die thans van alle landen zijn.

Zonder tastbare resultaten te bieden, zijn toch de resoluties door de verschillende effectenbeurzen niet zonder een zekere voldoening ontvangen, te meer daar haar inkomst samenviel met de ontvangst van gunstige berichten uit het Oosten van Europa, waar het Sovjet-regime, zonder twijfel als gevolg van met zijn geboorte meegekregen gebreken, in een voor zijn voortbestaan zeer critiek stadium is aangeland. Inderdaad schijnt de overhaaste toenadering van de Sovjets tot Polen aan innerlijke zwakte te moeten worden toegeschreven, en niet als een manoeuvre te worden beschouwd om „adem te scheppen”. Voor de propaganda van het Bolsjewisme, dat het, wellicht nog minder dan welke propaganda ook, niet zonder succes kan stellen, beteekent dit een gevoeligen slag en een overeenkomstige opluchting voor de regeringen der Westersche Staten, die thans alle, de een meer de ander minder, aan een „arbeidersvraagstuk” laboreeren.

Hoewel nog geen zekerheid bestond, wanneer de vrede zou worden geteekend, hebben de internationale beurzen toch niet langer getwijfeld aan zijn tot stand komen en alle hebben in de afgelopen week van deze gunstige opvattingen blijk gegeven, hetzij op actieve wijze, door een stijging van het koerspeil, hetzij op passieve wijze, t.w. door aan andere, minder gunstige, factoren beter het hoofd te bieden.

Berlijn, dat uit een industrieel oogpunt bekeken reeds lang vulcanisch mag worden genoemd, had in de afgelopen week zijn zooveelste staking, thans die van de electriciteitsbedrijven, door te maken. Vroeger had men deze zeker aan de voortwoekering van het bolsjewisme toegeschreven, thans beschouwde men het geval in de juiste proporties en reageerde de beurs, de ongemakken ten spijt, er niet noemenswaard op. De effectenmarkt is er, zooals ook elders in Duitschland, doorgaans flink vast, zelfs af en toe levendig geweest, en de koersrijzing bepaalde zich niet alleen tot de z.g. valutawaarden, die in verband met de verdere inzinking van de mark stegen, doch ook tot een aantal andere papieren, vooral montaanwaarden, onder leiding van Phoenix en Laura, die flink werden gekocht na de publicatie der buiten verwachting gunstige bedrijfsresultaten. Een factor van minder opwekkenden aard was de aankondiging van nieuwe effectenbelastingen, doch ook hierdoor werd de stemming slechts in geringe mate aangetast. Deze werd integendeel gesteund door de besprekingen in de pers betreffende de bereidverklaring van Frankrijk tot het doen plaatsvinden van een afzonderlijke conferentie van Fransche en Duitsche gedelegeerden, als uitvloeiende van de Conferentie te Brussel. Men beschouwt dit als een verbetering in de verhouding tusschen beide landen en was, bij dit lichtpuntje, geneigd, pessimistische beschouwingen, die naar aanleiding van de derde kwartaalsafsluiting van de Reichsbank alleszins op haar plaats waren geweest, voor ditmaal achterwege te laten. Inderdaad zijn de afsluitingscijfers van de Reichsbank zeer tekenend voor de allerongunstigste positie van Duitschland's financiën en illustreeren zij fel de tot barstens toe gezwoolen bankpapieromloop.

In de laatste week van September is deze n.l. met niet minder dan M. 2.471.8 miljoen op M. 61.735.5 miljoen gestegen. Voor de eerste drie kwartalen van dit jaar bedraagt de stijging M. 26.037 miljoen, d.i. bijna tweemaal zooveel als in het geheele jaar 1919. De „papierwinkel” wordt thans ongeveer bepaald door het bedrag van 75 miljard mark, zijnde dit het totaal aan bankbiljetten en Darlehenskassenscheine in omloop.

Te Weenen was de stemming eveneens gunstig en werden verscheidene fondsen ook belangrijk omhoog gedreven; hier waren het echter vrijwel uitsluitend de valutawaarden, al bestond ook voor Staatssparen flinke belangstelling.

Te Londen kon men ook wel niet anders dan zich verheugen in de jongste ontwikkeling der dingen in het Oosten. Iedere vereenvoudiging in Engeland's buitenlandsche betrekkingen komt het land bij zijn meer dan ingewikkelden binnenlandschen toestand van het oogenblik ten zeerste gelegen. Voor een oogenblik, afgezien van de Iersche kwestie, die de Britsche regeering zonder ophouden ernstige zorg baart, stond zij de afgelopen week voor de dreiging van een algemeene mijnwerkersstaking en in het licht van het succes der Polen was men ter beurse beter dan anders in staat, om deze hoogst ernstige kwestie onder de oogen te zien. Immers, of de mijnwerkers niet in staking zullen gaan staat zelfs thans nog niet vast. Tot op heden kan nog niemand zeggen hoe de uitslag der stemming onder de mijnwerkers over het voorstel der eigenaren, in het kort: „betere betaling voor meerdere productie” zal uitvallen; eerst bij het verschijnen van dit nummer kan het resultaat bekend zijn, en zelfs dat kan nog niet volkomen zekerheid geven, daar de leiders zich niet hebben willen binden aan een uitspraak, bij welk percentage van vóórstemmers men niet tot een staking zou overgaan. Vermoedelijk zal dit worden beslist op de 14 dezer te houden conferentie van mijnarbeiders, maar een factor van onzekerheid zal deze kwestie zeker nog wel tot in de tweede helft der loopende week blijven. Ter beurse achtte men evenwel het feit, dat er gestemd zou worden, op zich zelf al bevredigend en vleide men zich er mede, dat het Uitvoerend Comité der Mijnwerkers-unions althans niet tot tegenstemmen adviseerde, doch zich van het geven van een advies onthield. Toch zijn door plaatselijke verenigingen raadgevingen aan de leden gedaan, en deze zijn in verschillende gevallen tegen het voorstel der eigenaren geweest. De aangenamere tendens ter beurse werd versterkt door de ontspanning op de geldmarkt, waar geld vooral in de laatste dagen vlot te krijgen was, tot 5½, later zelfs 4 pCt. Russen waren gezocht in verband met de bovenvermelde berichten, ook Mexicaansche spoorwegwaarden op het voor de zooveelste maal gelanceerde gerucht van een reorganisatie. Voorts waren geruchten in omloop betreffende een uit te geven nieuwe staatsleening tot zeer aantrekkelijke voorwaarden en in geenerlei verband staande met de nieuwe Fransche leening, die volgens vroegere berichten ten deele in Engeland zou worden ondergebracht. Als „valutapapier” ontstond de afgelopen week flinke handel in aandeelen Canadian Pacific, die, na eenige maanden stil te hebben gelegen, van 168 tot 180 konden opkomen. Rubberwaarden waren flauw op de verdere daling van den prijs van het product tot 1/5½.

De beurs te Parijs was in de verstreken week onregelmatig en dikwijls gedrukt. De vele uitgiffen van den laatsten tijd, vooral van obligatiën, hebben een groot deel der beschikbare middelen tot zich getrokken en daardoor bestaat voor den handel ter beurse minder algemeene belangstelling dan voorheen. Dezelfde groepen, die ongeveer een half jaar geleden nu het eene, dan het andere fonds, dikwërft zonder eenige intrinsieke reden, opdreven, zijn er thans op uit die papieren te drukken, die om allerlei redenen weinig weerstand kunnen bieden en zodoende noteert in sommige gevallen thans overdreven laag wat nog maar kort geleden overdreven hoog was. Daarbij heeft de scherpe prijsdaling, die voor verschillende grondstoffen en producten is ingetreden wel is waar hier en daar voldoening gewekt, doch zeker niet bij diegenen, die geïnteresseerd zijn bij „dure” voorraden en de stemming is dan ook nerveus. De berichten uit Rusland, die gunstig werden opgevat en in zekeren zin als een succesje voor de Fransche politiek mogen gelden, konden slechts ten deele tegenwicht bieden. Rubberwaarden waren lager in sympathie met Londen, dat te Parijs ook verschillende mijnwaarden tot lagere prijzen aanbod (De Beers); ook petroleum- en suikeraandeelen in dalende richting. Voorts is men in afwachting van de nieuwe 6 pCt. staatsleening, die op 20 dezer ter inschrijving zal worden aangeboden en waarop, volgens een in den kabinetsraad gedane mededeeling, reeds voor belangrijke bedragen bij de banken zou zijn ingeschreven. Definitieve bijzonderheden zijn wel is waar nog niet officieel bekend gemaakt; wel

kwam een bericht van het Reuter-bureau in, volgens hetwelk de obligatiën der nieuwe leening in den vorm van... bankbiljetten zouden worden uitgegeven, voorzien van de vijf eerste coupons. Dit zou worden gedaan om het fonds gemakkelijk ingang te doen vinden bij het publiek en er door de rentevergoeding een attractie boven het gewone bankpapier aan te verbinden, die het zeer populair zou maken. Het zal wel het beste zijn, dit bericht als een „canard” te beschouwen, want de nadeelige gevolgen van een dergelijk systeem zouden zonder eenigen twijfel weldra blijken geenszins op te wegen tegen de aldus verkregen populariteit. Mexicaansche waarden waren te Parijs tot betere prijzen gezocht op een bericht uit Londen, meldende dat door Engeland, Frankrijk en de V. S. gezamenlijk stappen zouden worden gedaan bij het Mexicaansche Gouvernement, om dit te dwingen tot spoedige betaling van een bedrag van 20 miljoen dollar; de Mexicaansche legatie te Parijs liet het bericht echter in de bladen loochenen.

Te New York is de stemming ter beurze ook in de afgelopen week nog weinig gunstig geweest. Al is de meerdere ruimte op de geldmarkt ook een verrassing geweest, die men gemeend had in verband met de belangrijke eischen, die de dit jaar overvloedige oogst stelt niet te mogen verwachten, toch blijft de toestand in handel en nijverheid zoo onregelmatig, dat men er voorshands zeer gereserveerd blijft. De spoorwegen kunnen thans geleidelijk de opstoppingen van goederen wegwerken en uit dien hoofde is de toestand wel iets verbeterd, doordien namelijk groote partijen, die langen tijd op verscheping hadden gewacht, thans uitgevoerd en te gelde kunnen gemaakt worden, doch de geforceerde prijsdalingen van allerlei grondstoffen en fabricaten hebben daarentegen de stemming weder ongunstig beïnvloed. Voor bonds bleef goede vraag bestaan. Verschillende specialiteiten werden door dekkingsaankopen gesteund.

Te n o z e n t heeft de afgelopen week ook een staking, die van een deel der Posterijen- en Telegrafiepersoneel, zien uitbreken en weer zien opheffen. Door den korten duur der episode is het ongemak niet te groot geworden, dank zij ook de hulpmaatregelen, o.a. door de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam getroffen, waardoor ter beurze de handel vrij geregeld voortgang kon hebben, ook al was het contact met de provincie bezwaarlijker dan gewoonlijk.

De belangrijke bedragen van de jongste uitgaven van nieuwe aandelen en obligatiën ten spijt, is de geldmarkt weinig van aanzien veranderd. Een aantal verdere emissies is aangekondigd, o.a. f 6.000.000,— 7 pCt. obl. Gemeente Arnhem, f 1.400.000,— 7 pCt. obligatiën Gemeente Delft, f 500.000,— gewone en f 500.000,— 8 pCt. cum. pref. winstdeeltende aandelen van de bekende Fabriek van Rijtuigen en Spoorwegwagons J. J. Beynes te Haarlem en f 600.000,— (waarvan f 200.000,— geplaatst) 8 pCt. cum. pref. winstd. aandelen Internationale Kapok Maatschappij te Nijmegen. Het type der 8 pCt. cum. pref. winstd. aandelen begint derhalve talrijker te worden; gezien het 7 pCt. rentetype der jongste gemeenteobligatiën kon dit ook wel niet uitblijven.

De daling in *Cultuurwaarden*, vooral „suikers” heeft zich in ongewijzigd tempo voortgezet, ook op den eersten dag der nieuwe week, toen nadere mededeelingen uit Indië inkwamen betreffende de moeilijkheden waarin eenige suikercfirma's gezegd worden zich te bevinden. H.V.A.'s gingen verder tot 684 terug, Vorstenlanden tot 279, Java Cultuur-aandelen tot 547, Koloniale Banken daalden tot 240, Indische Banken tot 236, Nederlandsche Handel-Maatschappij tot 202½.

Voorts waren ook *rubberwaarden* flauw gestemd, ook al in verband met de daling van den prijs van het product, en ten slotte trokken de berichten omtrent een verlaging der benzine-prijzen ook de *oliewaarden* mede.

De houding der *rubbermarkt* vooral is wel voor velen een deceptie geweest, na de gunstige vooruitzichten die men meende ten aanzien van dit product in het einde van 1919 te mogen koesteren. Toentertijd was er werkelijk wel eenige aanleiding tot optimisme, gezien de vlotte wijze, waarop niet alleen de geheele oogst 1919 en het restant van 1918 werd geabsorbeerd, maar waarop ook contracten voor lange termijnen met de voornaamste maatschappijen werden afgesloten. Thans is de toestand deze, dat men met groote bezorgdheid de stijging van de productie en de inkrimping van de aankopen van Amerika, dat feitelijk als belangrijkste koper der reguleator van den prijs van het ruwe product is, aanschouwt. Wordt de productie niet ingekrompen, dan zal men tegen het einde van dit jaar in Oost-Indië met een voorraad van 35.000 à 40.000 ton zitten, afgezien nog van de gewone stocks in de productie- en consumptielanden. Vandaar het plan van den heer Miller, firmant van de bekende firma Harrison & Crosfield te Londen, plan dat door de Rubber Growers Association werd overgenomen, om de

productie van de rubbermaatschappijen in te krimpen met 25 pCt. Wilde dit plan effect sorteren, dan zou het noodig zijn, dat niet alleen de Britsche, maar ook de Nederlandsche producenten zich erbij aansloten en vandaar, dat op Zaterdag j.l. de Internationale Vereeniging voor de Rubbercultuur in Nederl.-Indië het vraagstuk voor hare leden aan de orde stelde. In de vergadering werd besloten van de zijde van het Bestuur der Vereeniging de leden in overweging te geven met de maatregel mede te gaan, uitgaande van de onbillijkheid, die er in gelegen zou zijn, dat maatschappijen, die zich niet beperken, zouden profiteeren van de resultaten van de zelfbeperking der andere. Zonder twijfel beteekent een inkrimping van 25 pCt. een belangrijke verhooging van den kostprijs per ½ K.G., maar overwegende dat bij een bruto verkoopprijs van 2 sh., een prijs, die bij uitvoering van de inkrimping niet onwaarschijnlijk is, goed geleide maatschappijen toch nog behoorlijke winst kunnen maken, is de maatregel ter wille van de toekomst van het product toch niet zonder meer verwerpelijk. Doch op de dividenden moet de invloed natuurlijk minder gunstig zijn en vandaar ook de gedrukte stemming van de aandeelenmarkt.

	5 Oct.	8 Oct.	11 Oct.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	186	186	186	
Ned.Handel-Mij. cert.v.aand.	209½	212½	210	+ ½
Rotterd. Bankvereeniging . .	140	140	140	
Amst. Superfosfaatfabriek . .	148½	154	145	- 3½
Van Berkel's Patent	120	120	119	- 1
Insulinde Oliefabriek	147½	139½	135½	- 12
Jurgens' Ver. Fabr. pr.aand.	93¾	92¾	92¾	- 1
Ned. Scheepbouw-Mij	120	120	120	
Philips' Gloeilampenfabriek	952	956	924½	- 27½
Vereenigde Blikfabrieken . .	134¾	139¾	135	+ ¼
Compania Mercantil Argent.	241	239	236½	- 4½
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	295	291½	285	- 10
Handelsver. Amsterdam . . .	743	718½	699½	- 43½
Holl. Transatl. Handelsver.	101	101	—	
Linde Teves & Stokvis	186	186	186	
VanNierop&Co'sHandel-Mij.	157½	156	150	- 7½
Tels & Co's Handel-Mij	125	125	125	
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	310½	300½	272	- 28½
Kon. Petroleum-Mij.	809½	795	744	- 65½
Orion Petroleum-Mij.	80½	78½	77	- 3½
Steaua Romana Petr.-Mij. . .	175¾	185	185	+ 9¾
Amsterdam-Rubber-Mij. . . .	208	196¾	206½	- 1½
Nederl.-Rubber-Mij.	105½	110	112	+ 6½
Oost-Java-Rubber-Mij.	315½	307½	311	- 4½
Deli-Maatschappij	544	520	499½	- 44½
Medan-Tabak-Maatschappij.	330	330	330	
Senembah-Maatschappij	665	650	635	- 30

De algemeene flauwe tendens strekte zich ook tot de *scheepvaart-aandelen* uit.

	5 Oct.	8 Oct.	11 Oct.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	362½	368	357	- 5½
„ „ „ „ gem.eig.	344	348½	343	- 1
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. . .	230	220	220	- 10
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	60	63	62½	+ 2½
Hollandsche Stoomboot-Mij.	159	144	144	- 15
Java-China-Japan-Lijn	233¾	224	219¾	- 14
Kon. Hollandsche Lloyd	125¾	129	129½	+ 3½
Kon. Ned. Stoomv.-Mij. . . .	176	180½	176	
Koninkl.-Paketaart Mij.	191½	191½	186½	- 5
Maatschappij Zeevaart	205	208½	209	+ 4
Nederl. Scheepvaart-Unie. . . .	208	210½	200	- 8
Nievelt Goudriaan	444	455	455	+ 11
Rotterdamsche Lloyd	206½	210½	203	- 3½
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	246½	246½	246½	
„ „ „Nederland”	246½	247¾	236½	- 10
„ „ „Noordzee”	88	91¼	82¼	- 5¾
„ „ „Oostzee”	235	235	235	

Onze *staatsfondsen* zijn verder afgebrokkeld.

De niet genoemde afdelingen der beurs trokken de afgelopen week weinig belangstelling.

	5 Oct.	8 Oct.	11 Oct.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	84	84½	84½	+ ½
4½ % „ „ „ „ 1916	84¾	84½	84¾	
4 % „ „ „ „ 1916	77	75½	75	- 2
3½ % „ „ „ „	61¾/10	61¾/10	61¾/10	- 5/10
3 % „ „ „ „	51	51	51¾	+ ¾
2½ % Cert. N. W. S.	44¾/10	43¾/8	43¾/8	- 7/10
5 % Oost-Indië 1915	91	90¾	89¾	- 1½
4 % Hongarije Goud	7	7	7	
4 % Oostenr. Kronenrente	4½	4½	5	+ ½
5 % Rusland 1906	12½	13¾	13	+ ½

	5 Oct.	8 Oct.	11 Oct.	Rijzing of daling.
4½ % Iwangerod Dombro...	10 1/16	9 3/4	9 3/4	— 5/16
4 % Rusland Cons. 1880	12	12 15/16	12 15/16	+ 15/16
4 % Rusl. bij Hope & Co.	13 1/4	14 1/4	14 1/4	+ 1
4 % Servië 1895	18	17 1/2	17 1/2	— 1/2
4½ % China Goud 1898 ..	50	50 1/4	51 1/16	+ 1 1/16
4 % Japan 1899	59 7/8	59 7/8	59 7/8	—
4 % Argentinië Buiten...	56 1/2	56 1/4	57 1/4	+ 3/4
5 % Brazilië 1895	54 3/8	54 3/8	54 1/2	+ 1/8
5 % „ 1913	51 3/4	51 3/4	—	—

Amerikaansche waarden:

	5 Oct.	8 Oct.	11 Oct.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	169 3/4	170 5/8	166 1/2*	— 3 1/4
Anaconda Copper	132	132	130	— 2
Un. States Steel Corp.	112 3/8	111 5/16	111 1/4	— 1/8
Atchison Topeka	111	110	110 1/8	— 7/8
Southern Pacific	129 3/8	130	128	— 1 3/8
Union Pacific	164 1/2	161	160 1/2	— 4 3/4
Int. Merc. Marine orig. Com.	27 1/8	26 7/8	26	— 1/8
„ „ „ „ prefs.	93 1/2	93 1/2	93 1/2	—

* ex dividend.

De geldmarkt is de afgelopen week iets ruimer geworden; prolongatie liep regelmatig terug en sloot op 3½ pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

12 October 1920.

Er is in de afgelopen week weinig nieuws betreffende verschillende graanoogsten, hetgeen niet anders dan gunstig genoemd kan worden. Uit geen enkel der overzeesche graanuitvoerende landen komen ongunstige berichten; men verwacht, dat het uitvoersaldo van den Australischen oogst zeer belangrijk zal worden. Ook in Argentinië heeft men nu alle hoop op een goeden oogst.

In Noord-Amerika is de prijsschommeling weer zeer groot geweest. Over het algemeen was de stemming nog zeer flauw onder invloed van den grooten Canadeeschen oogst. Er schijnt zich nu te Chicago een groote „baisse”-positie in December-tarwe ontwikkeld te hebben. De verkoopers schijnen voornamelijk „Wallstreet” geweest te zijn, terwijl de koopers meest exporteurs zijn die daartegen naar het buitenland verkocht hebben. De uitvoer van Noord-Amerikaansche tarwe naar Europa blijft op groote schaal voortgaan en de zichtbare voorraad is de laatste week niet toegenomen, ja zelfs iets afgenomen, hetgeen in dezen tijd van het jaar tamelijk ongewoon is. Velen vragen zich dan ook af of de val der prijzen in Amerika niet wat te scherp is geweest. Ongetwijfeld had de daling der tarwemarkt zeer veel

te doen met de algemeene beweging in de Staten om lagere prijzen te krijgen, doch het is de vraag of de boeren zullen voortgaan te verkoopen, indien de prijs b.v. niet meer bedraagt dan tweemaal den prijs van voor den oorlog.

De laatste dagen vond er een tamelijk scherpe reactie der prijzen plaats, zoodat de December-termijn tenslotte op denzelfden prijs sluit als een week geleden na intusschen aanmerkelijk lager gehandeld te zijn.

Er was in de afgelopen week een gerucht betreffende uitvoerverbod van Canadeesche tarwe naar de Unie. Dit is later niet bevestigd en het zal hoogstwaarschijnlijk wel onjuist blijken te zijn. Het zou, dunkt ons, op den duur ook weinig invloed hebben op de prijzen der tarwe in de Vereenigde Staten, aangezien dit land toch een exportsaldo heeft en het feit, dat de Minneapolis molens geen Canadeesche tarwe meer zouden kunnen kopen, zou alleen het gevolg hebben, dat er nog meer van deze tarwe op de Europeesche markt kwam, tengevolge waarvan de prijzen zouden dalen ook voor tarwesorten, die niet uit Canada afkomstig zijn.

Ook de maïsmarkt was over het algemeen kalm gestemd en bijna alle markten zijn gedaald. Er blijft evenwel goede handel in Plata Maïs tot lagere prijzen, aangezien in de meeste landen van Europa de vraag van de consumptie zeer voldoende is. Ook Noord-Amerikaansche maïs wordt nu vrij geregeld in Europa gehandeld, terwijl bovendien ook Donau-maïs ruim blijft aangeboden. Ook gerst wordt in zeer belangrijke hoeveelheden van den Donau aangeboden en zoowel naar Engeland als naar het Continent voortdurend gehandeld. De stemming voor haver was tamelijk flauw met weinig handel. Voor lijnzaad zijn de prijzen, na zich aanvankelijk eenigszins hersteld te hebben, wederom gedaald. De vraag op het oogeblik zoowel van Noord-Amerika, als van Europa is gering en zooals te begrijpen, bewegende de olieprijsen zich in overeenstemming met zaad.

Nederland. In onze markt werd tarwe regelmatig tot dalende prijzen gehandeld. Vooral Manitoba-tarwe trekt zeer de aandacht. In rogge kwamen minder zaken tot stand aangezien de prijzen in Noord-Amerika in verhouding te hoog zijn. Donau-rogge wordt daarentegen goedkoop aangeboden, doch de kwaliteit is in enkele gevallen niet zeer bevredigend gebleken. Voor gerst blijft goede vraag tot iets lagere prijzen.

De vraag naar directe maïs blijft zeer voldoende, zoodat niettegenstaande lagere noteringen voor latere levering, de prijs voor directe levering omhoog ging. Voorraad bestaat er hier feitelijk niet en tengevolge daarvan is er ook meer aandacht voor maïs onderweg. In Noord-Amerikaansche mixed maïs werd een en ander gehandeld, doch over het algemeen is er voor maïs op afloading weinig vraag.

Tot de verlaagde lijnzaadprijzen kwamen regelmatig eenige zaken tot stand. De meeste koopers nemen evenwel een afwachtende houding aan.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mais Oct.	Haver Dec.	Tarwe Febr.	Mais Oct.	Lijnzaad Oct.
9 Oct. '20	199	88	55 3/8	20,15	9,10	23,95
2 „ '20	207 1/2	96	56 1/4	21,00	9,80	26,05
9 Oct. '19	226	137	71	14.50 ³⁾	7,80 ³⁾	25,20 ³⁾
9 Oct. '18	226	118	68 3/8 ⁴⁾	11,85 ³⁾	5,75 ³⁾	21,00 ³⁾
9 Oct. '17	220	118 3/8 ¹⁾	59	11,20 ³⁾	8,10 ³⁾	20,50
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Nov. ⁴⁾ per Oct. ⁵⁾ per Jan.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	10 Oct. 1920	4 Oct. 1920	10 Oct. 1919
Tarwe*	32,—	32,75	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	29,—	30,—	—
Maïs (La Plata)	373,—	375,—	348,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²⁾	425,—	430,—	440,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ³⁾	21,—	22,—	21,—
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ³⁾	237,50	242,50	270,—
Lijnzaad (La Plata).... ⁴⁾	720,—	780,—	810,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. ⁵⁾ Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	4/9 Oct. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/tdoak 1919	4/9 Oct. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/tdoak 1919	1920	1919
Tarwe	5.296	414.718	334.339	—	105.721	91.070	520.439	425.409
Rogge	952	85.511	67.344	—	515	19.953	86.026	87.297
Boekweit	—	2.825	4.221	—	—	—	2.825	4.221
Maïs	321	280.996	127.399	—	53.161	5.908	334.157	133.307
Gerst	1.799	32.706	134.021	—	918	62.315	33.624	196.336
Haver	715	22.326	160.893	—	—	7.333	22.326	168.226
Lijnzaad	—	32.823	55.494	—	17.517	19.403	50.340	74.897
Lijnkoek	100	31.698	49.455	—	1.406	200	33.104	49.655
Tarwemeel	1.693	24.659	192.243	—	—	37.435	24.659	229.678
Andere meelsoorten	217	22.395	151.885	—	100	10.708	22.495	162.593

SUIKER.
NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per	Amer. Granulated c.i.f.	
			Oct./Nov.	Oct./Nov.	
6 Oct. '20	f —	Sh. 116/-	Sh. 62/6	—	\$ cts. 8,78
29 Sept. '20	„ —	116/-	67/-	—	9,75 ¹⁾
18 Oct. '19	„ —	64/9	56/6	60/6	7,28
16 Oct. '18	„ —	64/9	—	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 ¹⁸ / ₃₂	18/-	—	—	3,26

¹⁾ Laten.

Het mooie drooge herfstweder bevordert in de Europeesche bietsuikerlanden de veldwerkzaamheden en is men thans algemeen met het rooien der bieten begonnen. Door het gunstige weder is de kwaliteit der bieten, die in Duitschland volgens de laatste proefneming een hooger suikergehalte aantoonen dan in de laatste jaren, nog verbeterd. In Duitschland werd door de nieuwe suiker-verordening de aan de suikerfabrieken te betalen prijs voor ruwe suiker vastgesteld op M. 210 per 50 K.G. voor levering tot 31 December.

De opbrengst van den a.s. oogst in de voornaamste Europeesche bietsuikerlanden wordt door F. O. Licht als volgt geraamd:

Duitschland	....	1.100.000 tons	tegen	740.000	in 1919/20.
Tsj. Slowakije	..	738.000	„	490.000	„
Frankrijk	.....	300.000	„	175.000	„
Nederland	.....	300.000	„	239.000	„
België	.....	225.000	„	147.000	„

hetgeen dus overall eene belangrijke verbetering beteekent, die echter wat Duitschland en Frankrijk betreft geheel voor de eigen consumptie benooidigd is.

De zichtbare voorraden zijn volgens dezelfde bron als volgt:

	1920	1919	1918	
Duitschland 1 Aug. ..	137.649	424.046	419.329	tons
Oostenrijk 1 Sept. ¹⁾ ..	45.000*	230.000*	200.000*	„
Frankrijk 1 Aug. ..	71.215	8.550	9.000*	„
Nederland 1 Sept. ..	19.786	26.542	71.273	„
België 1 „ ..	19.495	28.006	41.872	„
Engeland 1 „ ..	400.849	403.507	436.031	„
Totaal in Europa	693.994	1.120.651	1.177.505	tons
V. S. v. N. A. 1 Sept. ..	125.340	75.394	39.375	„
Cuba, alle hav. 29 Sept.	304.000	590.606	390.453	„
Totaal	1.123.334	1.786.651	1.607.333	tons

¹⁾ '19/18/17. * Raming.

De suikermarkten verkeeren aldoor in flauwe stemming, toch toonde men tot de verlaagde prijzen weer iets meer belangstelling, hetgeen echter de daling slechts tijdelijk kon tegenhouden.

Voor het eerst sedert geruimen tijd werd in de afgelopen week de daling van de noteering voor disponebele suiker in Amerika onderbroken door eene, al was het slechts korte, reactie. De noteering voor spot centrifugals liep namelijk van 8.51 op tot 8.78 cents, om daarna echter weer af te brokkelen tot 7.76, terwijl op de termijnmarkt genoteerd wordt: Dec. 7.45, Jan. 7.40, Maart 7.35, Mei 7.47 cents. Tot de tegenwoordige prijzen worden echter alleen spoedig leverbare partijen, z.g. „parcels in distress” verkocht, zoo o.a. een lading van 5000 tons Cubasuiker, die 7½ ct. c. & f. opbracht; daarna werd 7¾ ct. betaald. De nog op Cuba liggende en aan planters behorende voorraden worden voorloopig niet aan de markt gebracht resp. worden door de financierende banken op hogere prijzen gehouden. Eene lading Perusuiker werd tot den lagen prijs van sh. 38/- f.o.b. verkocht.

De laatste Cuba - statistiek luidt:

	1920	1919	1918	
Weekontvangst tot 2 Oct.	11.000	19.593	16.939	tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919.	3.565.563	3.813.788	3.281.042	„
Werkende fabrieken	1	1	1	„
Weekexport tot 2 Oct. ..	3.000	87.613	48.765	„
Totaal sedert 1 Jan. 1920	3.491.610	3.225.383	2.776.361	„
Tot. voorraad op 2 Oct.	311.000	522.686	358.627	„

Op Java trad verleden week de verwachte daling van de prijzen voor ditjarigen oogst in, en was de stemming tijdelijk zóó flauw, dat binnen één of twee dagen de waarde van prompte suiker met ongeveer f 6 per picol daalde. Transacties vonden plaats tot f 37 e.k. De oorspronkelijk

door de Producenten Trust voor de Ned.-Ind. Regeering gereserveerde 1.400.000 picols van den ditjarigen oogst zijn nog onverkocht. Verder zal waarschijnlijk een niet onbelangrijk kwantum aan de markt komen door het faillissement eener Noorsche firma en is het wel mogelijk, dat nog verscheidene speculanten, die houders zijn van onverkochte partijen, binnenkort tot realisatie gedwongen zullen worden. Intusschen is de laatzstbetaalde prijs op Java nog steeds boven de Amerikaansche pariteit.

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	11 Oct. '20	4 Oct. '20	27 Sept. '20	11 Oct. '19	11 Oct. '18
New York voor Middling ..	23,— c	24,25 c	26,— c	33,90 c	32,60 c
New Orleans voor Middling	21,50 c	22,50 c	24,— c	34,37 c	30,75 c
Liverpool voor Middling	18,70 d	19,98 d	22,58 d	21,34 d	23,97 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizentallen balen.)

	1 Aug. '20 tot 8 Oct. '20	Overeenkomstige perioden	
		1919	1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	640	361	668
„ Atlant. Havens	161	398	364
Uitvoer naar Gr. Britannïë	194	377	361
„ „ 't Vasteland.	337	444	364
„ „ Japan etc...			

Voorraden in duizentallen	8 Oct. '20	10 Oct. '19	11 Oct. '18
Amerik. havens.....	902	931	1034
Binnenland.....	918	831	874
New York	?	?	78
New Orleans	?	?	249
Liverpool	825	?	186

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 6 October 1920.

Het Landbouwbericht, dat op 4 dezer gepubliceerd werd, gaf een conditie aan van den Amerikaanschen katoenoogst van 59.1 tegen 67.5 een maand geleden en 54.4 zoowel in 1919 als in 1918. Dit wijst op een oogst van 12.123.000 balen en is de totale hoeveelheid geginde katoen 2.243.000 balen tegen 1.835.000 balen verleden jaar. Er hebben nog al verkoopen plaats gevonden voor rekening van de houders in het Zuiden, die meenden, dat het Bureau-bericht gunstiger is, dan men verwachtte, terwijl de stemming in Amerika flauw is, omdat het groote moeite kost, den oogst te financieren. Na een lange daling is de markt, ook al door dekkingskopen wat vaster, maar als de vraag van de industrie niet beter wordt, kan men voorloopig toch geen hooger prijzen verwachten, tenzij een vroege vorst mocht invalen. De berichten van Alexandrië zijn minder gunstig en de oogstschattingen zijn bepaald lager, maar prijzen van Egyptische katoen zijn toch ook verder gedaald in verband met de zeer geringe vraag en den lageren prijs van Amerikaansche katoen.

Behoudens enkele uitzonderingen vertoont de markt in Amerikaansche garens geen verbetering en de gedeeltelijke stilzetting van verschillende fabrieken in het Oldham-district heeft geen schaarschte aan garens veroorzaakt. De meeste van deze fabrieken werken nu weer en onder de leden der Federation of Master Cotton Spinners Associations heeft een stemming plaats gehad om de productie in te krimpen door de fabrieken gedurende een maand op Zaterdag en Maandag te sluiten. Dit is de beste aanwijzing voor den slechten toestand van de industrie en is het dan ook wel zeker, dat prijzen van verschillende nummers thans beneden de productiekosten zijn gedaald.

Prijzen van manufacturen hebben thans een gezonde basis bereikt en nu de groote marges van Spinners en Wevers wat verdwijnen, is men langzamerhand op een beter peil gekomen. Ook kan men thans weer voor redelijke levering komen, zoodat er zeker voor nieuwe zaken wel redenen zou zijn, doch er is nog geen vertrouwen in de markt. Wel zijn er gedurende de laatste weken eenige zaken gedaan in goederen uit Blackburn, hoofdzakelijk dhooties en gebleekte goederen, maar door de algemeene geldschaarschte en de

moelijkheden, die men steeds van Indische afnemers ondervindt bij een dalende markt, hebben deze zaken zich beperkt tot enkele firma's die het tijdstip gunstig achtten om thans in te koopen. Het zal hoofdzakelijk van de prijzen van ruwe katoen afhangen of dit vertrouwen gerechtvaardigd is en of wij langzamerhand wat meer vraag zullen ondervinden. Indien dit het geval is, zullen prijzen zeker vaster worden.

29 Sept. 6 Oct.

29 Sept. 6 Oct.

Liverpoolnoteringen. T.T. op Indië . . . 1/10 $\frac{1}{2}$ 1/9 $\frac{1}{2}$
 F.G.F. Sakellaridis 54,00 52,00 T.T. op Hongkong 4/3 4/2 $\frac{1}{2}$
 G.F. No. 1 Oomra 11,00 11,00 T.T. op Shanghai. 5/11 $\frac{1}{2}$ 5/9

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Exotische huiden. In de afgelopen week kwamen talrijke groote zaken tot stand; de markt blijft bij voortdurend levendig en de vraagprijzen blijven gehandhaafd. Intusschen wordt de keus geringer en worden goede huiden steeds zeldzamer; waarschijnlijk zal dit nog een tijdlang voortduren, want door de koersschommelingen en door den algemeenen financieelen toestand blijft men gedwongen een zekere afwachtende houding aan te nemen. De goede huiden worden daardoor vlot uit de markt genomen; intusschen is er voor mindere soorten en voor droge huiden eveneens meer vraag geweest en kwamen hierin bevredigende afdoeningen tot stand.

In Liverpool gingen de zaken minder vlot, waarschijnlijk tengevolge van een eventuele aanstaande staking van de Engelsche mijnwerkers. Intusschen werden nog o.a. 3000 droge Rio Grande huiden, loco Liverpool, verkocht.

Inlandsche huiden. Hiervoor blijft interesse bestaan en zijn de prijzen voor goede waar thans 58/60 cent.

In Duitschland wordt tot zeer hooge prijzen verkocht, zelfs werd te Stuttgart voor huiden 18 Mk. betaald en voor kalfsvellen 24 Mk.

Wat de markt van Kalfsvellen hier te lande betreft, bestaat alleen eenige aankoop voor speculatieve doeleinden.

Amerika onthoudt zich geheel van het doen van inkoop en het tijdstip zal niet ver verwijderd zijn, dat Europa in Amerika kalfsvellen gaat koopen.

Looistoffen tijdelijk rustig. De eigenaars verlangen hier veel te hooge prijzen, hoofdzakelijk voor quebracho-extract. Rotterdam, 9 October 1920.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
9 Oct. 1920	434.000	7.700	2.190.000	9.500	12 $\frac{1}{4}$
2 „ 1920	414.000	7.750	2.044.000	10.000	12 $\frac{3}{32}$
25 Sept. 1920	418.000	8.100	2.041.000	10.000	12 $\frac{3}{8}$
9 Oct. 1919	460.000	11.450	2.014.000	16.800	14 $\frac{11}{16}$

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
9 Oct. 1920	64.000	822.000	259.000	3.250.000
9 Oct. 1919	45.000	688.000	158.000	1.848.000

RUBBER.

De prijzen voor rubber vertoonden in de afgelopen week een verdere scherpe daling, speciaal voor smoked sheets. Deze laatste soort werd zelfs tot 1/2 $\frac{1}{2}$ verhandeld, waarna een kleine rijzing intrad. Intusschen heeft zich de Nederlandsche Vereeniging voor den Rubberhandel eveneens voor productie-beperking uitgesproken in overeenstemming met het schema der Rubber Growers' Association.

De noteringen zijn:

vorige week

Prima Crêpe loco	1/8 $\frac{1}{2}$	1/7 $\frac{1}{4}$
„ Smoked Sheets loco	1/3 $\frac{1}{2}$	1/5 $\frac{1}{4}$
„ Crêpe Nov./December	1/8 $\frac{1}{4}$	1/7 $\frac{1}{2}$
„ Smoked Sheets Nov./Dec.	1/4	1/5 $\frac{3}{4}$
„ Crêpe Januari/Maart	1/7 $\frac{1}{4}$	1/8 $\frac{3}{4}$
Hard cure fine Para	1/6 $\frac{1}{2}$	1/6 $\frac{1}{2}$

12 October 1920.

COPRA.

De markt, welke gedurende de eerste dagen nog vast gestemd was, is momenteel flauw met weinig koopers.

Ned.-Ind. f.m.s. stoomend . . . . . f 66,—
 „ Mixed „ . . . . . „ 64,—
 „ f.m.s. October/December . . . . . „ 64,25
 „ Mixed „ „ . . . . . „ 63,—

12 October 1920.

VERKEERSWEZEN.**INKLARINGEN.****DELFIJL.**

Landen van herkomst	September 1920		September 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	—	—	1	57
Duitschland . . .	21	2.301	32	2.617
Zweden	14	1.462	21	4.736
Denemarken . . .	7	719	1	94
Rusl.—Oostzeeh.	—	—	1	69
Finland	9	2.730	24	4.000
Totaal	51	7.212	80	11.573
Nationaliteit.				
Nederlandsche . .	23	1.944	14	1.681
Duitsche	28	5.268	66	9.892
Totaal	51	7.212	80	11.573

(A. van Dijk.)

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	September 1920		September 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	19	9.525	10	6.511
Groot-Brittannië	71	54.228	38	23.022
Duitschland . . .	36	25.750	19	13.412
Noorwegen	7	2.818	2	836
Zweden	34	14.753	20	12.201
Denemarken . . .	5	2.409	4	2.545
Finland	55	33.589	16	9.741
België	5	3.676	2	490
Frankrijk	13	5.753	10	4.452
Spanje	4	2.883	3	1.595
Portugal	1	640	8	5.373
Italië	—	—	2	728
Oostenrijk-Hongarije, Griekenland	—	—	2	2.036
Levant	2	3.108	2	1.129
Senegal, Dakar . .	1	709	—	—
Ned. Oost-Indië . .	3	9.292	6	23.367
And. Aziat. hav. . .	—	—	1	6.522
Vereen. Staten . .	1	2.286	6	15.506
Canada	—	—	1	2.558
Midden-Amerika . .	4	6.748	—	—
Ned. West-Indië—Ned. Antillen . . .	1	4.385	3	5.403
Argentinië, Uruguay	4	25.761	11	22.704
Totaal	266	208.313	166	160.131
Nationaliteit.				
Nederlandsche . .	125	135.090	101	102.085
Britsche	19	14.453	15	23.341
Duitsche	97	32.888	37	19.675
Noorsche	6	3.985	6	3.561
Belgische	7	10.593	—	—
Fransche	1	121	—	—
Zweedsche	6	2.508	4	1.670
Vereenigde Stat. .	1	2.891	1	2.558
Andere	3	1.399	2	7.241
Totaal	266	208.313	166	160.131

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

VLISSINGEN.

Landen van herkomst	September 1920		September 1919	
	Aantal schepen	Bruto M ³ .	Aantal schepen	Bruto M ³ .
Binnenl. havens	1	5.660	—	—
Groot-Brittannië	29	192.235	18	130.720
Duitschland	1	1.374	—	—
België	1	579	2	3.134
Portugal ¹⁾	4	1.400	—	—
Levant ²⁾	8	3.103	27	6.565
Eng. W.-Indië ..	—	—	1	1.185
Totaal	44	204.351	48	141.604
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	31	198.887	25	136.531
Britsche	4	1.646	12	1.876
Duitsche	4	1.929	—	—
Belgische	1	566	9	2.622
Fransche	1	650	2	575
Zweedsche	2	633	—	—
Deensche	1	40	—	—
Totaal	44	204.351	48	141.604

(B. Stofkoper & Co.)

¹⁾ Bijleggers ²⁾ Zeesleepbooten.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
4/9 Oct. 1920	—	—	14/-	14/-	87/6	87/6
27 S./2 Oct. 1920	—	—	11/6	11/6	95/-	95/-
6/11 Oct. 1919	—	—	¹⁾ f 80	²⁾ 8/6	170/-	³⁾ 65/-
7/12 Oct. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rieter	Rotterdam	Göteborg
4/9 Oct. 1920	30/-	45/-	40/-	52/6	22/6	Kr. 25
27 S./2 Oct. 1920	18/-	30/-	—	37/6	—	—
6/11 Oct. 1919	50/-	50/6	52/-	45/-	f 10,-	Kr. 60
7/12 Oct. 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	Kr. 200
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
	4/9 October 1920....	90/-	115/-	—
27 Sept./2 Oct. 1920....	85/-	115/-	—	105/-
6/11 October 1919....	127/6	215/-	—	245/-
7/12 October 1918....	275/-	500/-	—	190/-
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per ton stukgoed. ²⁾ Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

Veertiendaagsch overzicht.

Alhoewel de kolenvrachten van Noord-Amerika en de maïsvrachten van La Plata lager zijn, heeft de vrachtenmarkt in haar geheel een ietwat beter voorkomen, daar er een meer algemeene vraag ontstaat.

In het Oosten zijn de vrachten stijgende en de Donau trekt steeds meer tonnage tegen hogere cijfers. In Wales is een aanzienlijke hoeveelheid steenkolen vrijgegeven voor verschepping, na het uitstellen der staking in de mijnen. Grote getalen wagons stonden beladen en wanneer hierin

geen verandering was gekomen, zouden waarschijnlijk meerdere mijnen tengevolge van tekort aan wagons hun productie hebben moeten verminderen. Doordat de reeders zoo veel mogelijk getracht hadden hun tonnage verre van Engeland te houden met het oog op de te verwachten staking, deed zich plotseling in het Kanaal van Bristol een tekort aan tonnage voor, met als gevolg een scherpe rijzing in vrachten, zelfs van 20/- per ton. Veel tonnage, welke den laatsten tijd stil lag, tengevolge van het gebrek aan kolenvrachten, is nu weer varende en zal waarschijnlijk in de Middellandsche Zee, waar vooral te Alexandrië en in de ertshavens, gebrek aan ruimte is, voor verscheppers zeer van pas komen.

Het vrijgeven van steenkolen in Wales en het beladen van booten met steenkolen te Cardiff, lijkt weer meer op toestanden van voor den oorlog. Voor Engeland is terugkeer tot dezen toestand van het uiterste belang en het is dan ook te hopen, dat de mijnwerkers spoedig zullen trachten de productie op te voeren.

De kolenvrachtenmarkt in Amerika is vrij wat lager. Er is een overvloed van tonnage, terwijl de vraag veel geringer is. Vele ladingen, die onderweg zijn, schijnen nog onverkocht. De vracht naar Rotterdam/Antwerpen daalde tot \$10.75—\$11.—, naar Fransch Atlantische havens tot \$12.— en West-Italië \$14.—. De vracht naar La Plata bleef meer op het oude peil, of wel naar lower ports \$14.—. Tegen deze vracht worden ook booten van de Shipping Board bevracht.

De graanvrachtenmarkt van Noord-Amerika is iets vaster; met vrachten van 14/- per qr. h. g., van Montreal/U. K. Continent en van Northern Range/U. K. van 12/- tot 12/6.

Zooals reeds gezegd, zijn de vrachten van La Plata aanmerkelijk gezakt met de daling in den maïsprijs. De belangstelling is al zeer gering. Heden Maandag werd alhier een boot bevracht voor 85/- van niet boven San Lorenzo naar U. K./Continent. In Londen was de markt heden voor latere posities weer gunstiger n. 90/- tot 95/- van Up River.

De Donau trekt veel meer de aandacht. Vrachten zijn hier gestegen tot 65/- en 67/6. Deze vrachten hebben stellig iets aantrekkelijks, doch vooral in deze markt doet men goed zich tot eerste klasse charterers te beperken. Het gevolg van deze stijging is, dat er steeds meer tonnage uit de Middellandsche Zee wordt aangetrokken en voor belading met katoenzaad in Alexandrië weinig booten te krijgen zijn. Hier werd reeds 35/- per 60 ft.³ betaald tegen 22/6 einde Augustus.

In de volgende maand wordt de uitvoer van tarwe uit Britsch-Indië werkelijkheid; er is 400.000 ton vrijgegeven. De laatste noteringen voor Bombay/U. K. on deadweight was 85/- voor één, 90/- voor twee havens.

De tarweoogst in Australië schijnt ook buitengewoon groot en ook daar zal in de komende winter dus wel meer vraag naar tonnage ontstaan.

De vrachten in Cardiff waren, zooals gezegd, voor spottonnage aanmerkelijk hooger. Afgesloten werd 30/- naar Rouaan, 34/- Bordeaux, 45/- West-Italië, 40/- St. Vincent, 55/7 La Plata lower ports.

RIJNVAART.

Week van 4 tot 11 October 1920.

In de afgelopen week was te Rotterdam zeer weinig aanvoer. Het sleeploon Rotterdam-Ruhr werd tegen het 120-cents-tarief genoteerd. Erts van Rotterdam naar de Ruhrhavens werd aanvankelijk tegen 75 cents en aan het einde der week tegen 60 cents per last bij ¹/₄ lostijd bevracht. Schepen voor reizen van Rotterdam naar den Boven-Rijn werden in daghuur tegen 4 cents per ton aangenomen.

Antwerpen. Voor reizen van Antwerpen naar de Rijnstations werden schepen tegen 18 en 19 centimes per ton per dag aangenomen.

Ruhrort. Het sleeploon van de Ruhr naar Mannheim werd tegen Mk. 28,— tot Mk. 30,— per ton genoteerd; van Mannheim naar Straatsburg tegen Mk. 30,— per ton.

Voor kolen van de Ruhr naar den Boven-Rijn werden schepen bevracht tegen 40 pf. per ton per dag en voor expokolen Ruhrort-Rotterdam werd een vracht van 50 tot 55 cents per ton met vrij sleepen betaald.

Het Binger Loch is nog steeds versperd en zal dit waarschijnlijk nog een paar weken blijven. Het geheele verkeer moet nu plaats vinden door het nieuwe vaarwater en is een diepgang van hoogstens 20 c.M. boven Binger Pegel toegelaten. Deze noteerde einde der week ongeveer Meter 1,95.

Het water is nog steeds vallende.

DE TWENTSCHE BANK

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE - DORDRECHT - UTRECHT - ZAANDAM

Maandstaat op 30 September 1920

DEBET

Aandeelhouders nog te storten	f	1.784.700,—	
Deelneming in de firma's:			
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen;			
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede;			
LEDEBOER & Co., te Almelo, f 7.503.125,—, waarvan in			
geld gestort	,,	5.953.125,—	
Deelneming in beviende Bankinstellingen f 6.439.012,74, waar-			
van in-geld gestort	,,	4.824.412,74	
			f 12.562.237,74
Fondsen van Aandeelhouders			
te Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht....	f	38.358.950,—	
Fondsen door ons gedeponoord voor rekening van beviende			
instellingen.....	,,	6.164.600,—	
			,, 44.523.550,—
Kassa, Wissels en Coupons			,, 61.684.684,97½
Nederlandsche Schatkistpromessen			,, 10.500.000,—
Saldo's bij Bankiers:			
beschikbaar voor eigen gebruik.....	f	4.472.630,77	
voor rekening van derden	,,	33.747.950,79	
			,, 38.220.581,56
Prolongatiën gegeven			,, 14.221.360,13
Saldo te leveren en te ontvangen fondsen.....			,, 248.209,69½
Eigen Fondsen en Syndicaten			,, 6.917.174,91½
Credietvereniging	f	72.306.338,49½	
Af: loopende Promessen	,,	10.500.000,—	
			,, 61.806.338,49½
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldo's Rek. Crt.	f	82.023.497,79½	
Af: loopende Promessen	,,	8.863.000,—	
			,, 73.160.497,79½
Voorschotten op Consignatiën			,, 3.791.747,92
Gebouwen en Safe-Deposit			,, 3.653.209,48
			Totaal .....
			f 331.289.592,70½

CREDIT

Kapitaal	f	35.500.000,—	
Reserve	,,	7.594.457,06	
Buitengewone Reserve.....	,,	1.000.000,—	
Waarborgfonds Credietvereniging	,,	5.298.647,50	
Reserve Credietvereniging	,,	3.430.062,01	
			f 52.823.166,57
Aandeelhouders voor gedeponoerde fondsen			
als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	1.784.700,—	
in Leen-Depôt	,,	42.738.850,—	
			,, 44.523.550,—
Zieken- en Pensioenfondsen	f	294.837,09½	
Reserve voor te verleenen Pensioenen.....	,,	928.227,57	
			,, 1.223.064,66½
Deposito's			,, 54.737.987,65
Prolongatie-Deposito's.....			,, 6.123.076,01
Saldo's Rekeningen Courant	f	89.264.581,97	
" " " voor gelden in het Buitenland..	,,	33.747.950,79	
" " " Credietvereniging	,,	6.460.232,93½	
			,, 129.472.765,69½
Beleeningen en Daggeld genomen.....			,, 3.860.000,—
De Nederlandsche Bank			,, 3.777.149,83½
Te betalen Wissels			,, 31.148.315,75
Diverse Rekeningen			,, 3.600.516,53
			Totaal .....
			f 331.289.592,70½